

MEDVIRKNING FOR MIDLERTIDIG BRUK AV

DEN GAMLE VETERINÆRSKOLEN

BYANTROPOLOGENE A/S

AUGUST 2022

**Medvirkningsrapporten er utarbeidet av
Katja Bratseth, Karen Langvik, Wiebke Schaper og Beatrice Rossebø Danielsen
i Byantropologene AS på oppdrag for Oslobygg KF.**

Alle illustrasjoner og foto i tilbudet er utarbeidet av Byantropologene, såfremt ikke
annet fremkommer av illustrasjonstekster.

Spørsmål til rapporten rettes til:

Katja Bratseth

+47 92116487

katja@byantropologene.no

www.byantropologene.no

INNHold

Bakgrunn	4
Målgrupper	5
Medvirkningsmetoder	7

Funn 9

Opplevelsen av området	10
Sentrale tematikker	13
Behov	21
Idekatalog	32
Utfordringer	35

Anbefalinger 37

Inspirasjon	50
Spørsmål	52

Referanser	53
------------	----

BAKGRUNN

Byantropologene er leid inn av Oslobygg for å gjennomføre medvirkning til midlertidig bruk av eiendommen som tidligere huset Veterinærhøgskolen på Adamstuen i Oslo. Denne rapporten er basert på kvalitativ datainnsamling gjennomført våren 2022 blant naboer og aktuelle aktører som holder til i nabolaget, eller ønsker å ta lokalet i bruk. Tema for samtalene har vært bruk av området, behov og ønskede kvaliteter i en utviklingsprosess.

Fakta om Veterinærhøgskolen

Oslo kommune har kjøpt ca. 2/3 av eiendommen.
Tomten utgjør ca. 50.500 m².
Bygningsmassen utgjør ca. 26.800 m².
Skolen sto ferdig i 1935.

Formålet med medvirkningsprosessen er å gi et helhetlig bilde av den gamle Veterinærhøgskolen og området rundt, med oppdatert kunnskap om folk som bor på Adamstuen, innsikt i sosiale grupper og viktige aktører i området som kan involveres i samskappingsprosesser i de kommende fasene. Rapporten skal danne et kunnskapsgrunnlag for Olsobbygg sin beslutningstaking inn mot utvikling av området, basert på folk sine ønsker og behov.

I denne omgang skal medvirkningen spille inn på midlertidig bruk av eiendommen. Med midlertidig bruk menes et 5-10 års perspektiv. Det langsiktige målet er å skape en helhetlig plan for utvikling av den gamle Veterinærhøgskolen. Vi har derfor utarbeidet denne rapporten også med et helhetlig blikk mot fremtiden. I Byantropologene ser vi på medvirkning som en prosess. Vi anser midlertidig aktivisering av transformasjonsområdet og byggene som en viktig nøkkel til å bygge opp eierskap og tilhørighet hos lokalbefolkningen, for å sikre en god utvikling av eiendommens fremtidige funksjoner. I dette prosjektet har vi jobbet for å involvere flere perspektiver og stemmer inn i medvirkningen. Disse stemmene utgjør kunnskapsgrunnlaget i denne medvirkningsrapporten, og bør legges til grunn for det videre arbeidet med stedsutvikling på Adamstuen.

Området som skal utvikles
Illustrasjon: Oslobygg

MÅLGRUPPER

Ungdom

For å kartlegge ungdommens opplevelse av området og behov for møteplasser, gikk vi i dialog med ungdomshuset i Stensparken. Stensparken er ca 7 min gange fra Veterinærhøgskolen. Ungdommene som bruker klubben er derfor hovedsakelig fra området. På grunnlag av GDPR regler om samtykke til å gi data til prosjektet, har vi her begrenset innspillene vi har brukt til barn og unge mellom 13-19. Vi hadde et stort fokus på at ungdommene ikke skulle være en homogen gruppe, men være et representativt utvalg. Vi var i kontakt med rundt 50-60 antall ungdommer som gav sine innspill. Vi var i tillegg i kontakt med flere foreldre til denne aldersgruppen gjennom øvrige medvirkningsaktiviteter.

Naboer

Denne målgruppen består både av aktører som selv tok kontakt med oss, mennesker vi møtte i anledning våre besøk til området, samt folk vi oppsøkte. De vi pratet med var spredt i alder (fra 25-80 år), og varierte fra folk som gikk tur med hunden, jobbet på kafé eller naboer som tok kontakt selv med idéer og behov.

Eldre og pensjonister

For å møte denne gruppen fra nabolaget hadde vi en målrettet nærmiljøvandring for eldre. Denne var rettet ved å holde vandringen på dagtid og med et historisk perspektiv.

Byantropologene spesialiserer seg på involvering av innbyggerne i by- og stedsutviklingsprosesser. Vi benytter i hovedsak kvalitative metoder som er spesifikt tilpasset målgruppene vi prater med. Som antropologer jobber vi faglig forankret, og vektlegger analyse av innsamlede data for å komme frem til en forståelse av den sosiale virkeligheten på stedet. Dette innebærer at denne rapporten er en gjennomarbeidet analyse der innspill og data danner kunnskapsgrunnlaget for anbefalingene vi gir.

Barnefamilier

For å undersøke behov for aktiviteter og tilbud som fungerer godt for familier har vi hatt et ekstra fokus på barnefamilier under denne datainnsamlingen. Det er viktig å kartlegge eksisterende tilbud og behov for å finne best mulige løsninger. I tillegg til å prate med ungdom, arrangerte vi derfor en piknik rettet mot barnefamilier i eplehagen. Her hadde vi omkring 20 oppmøtte. Flere vi har vært i kontakt med i regi av andre aktiviteter som har barn, har også gitt innspill til aktiviteter og behov for barn og unge.

Næringsaktører og organisasjoner

For å kartlegge interesse for involvering, utarbeide mulighetsrom og forutsetning for eventuell leie av lokaler, har vi pratet med flere aktuelle næringsaktører og organisasjoner. Spesielt har kulturaktører vært en aktiv gruppe som i stor grad har tatt kontakt med Byantropologene direkte, enten gjennom aktivitetene vi har arrangert eller via digitale kanaler. Vi har gjennomført dybdeintervjuer, telefonintervjuer, vandringer på området og hatt en del skriftlig kommunikasjon med aktører fra denne gruppen. Dette har vært viktig for å kunne avdekke mulighet for samskaping og synergier mellom aktører og nabolag.

Dette prosjektet har fulgt retningslinjer for GDPR og personvern. Alle deltakerne har blitt anonymisert, med mindre annet er avtalt.

MEDVIRKNINGSMETODER

Stand på festival

Som deltakere på festivalen Ung på Haugen, samlet vi innspill fra ungdommene gjennom deltakende observasjon, samt holdt en stand med blant annet en maskin de kunne lage sin egne buttons med. Opprinnelig ønsket vi å få ungdommene til å tegne sitt ideelle sted, men det viste seg at dette både var krevende med hensyn til plass på knappen, og lite tid til forberedelse for ungdommen. Vi lot derfor de unge tegne fritt hva de ønsket, samtidig som vi viste dem bilder fra veterinærhøgskolen og pratet med dem. Dette var en veldig populær øvelse.

Deltakende observasjon

Deltakende observasjon gikk ut på at vi dro til området, og til steder hvor vi traff folk som kunne gi innspill til prosjektet, som for eksempel Ung på haugen festivalen. Vi pratet derfor med folk der de naturlig ferdes, på gata, den lokale butikken, og parken. Formålet er at vi oppsøkte innbyggerne der de er, istedenfor å forvente at disse skal komme til oss.

Dybdeintervjuer

For å kartlegge opplevelse og behov i området og undersøke eksisterende nabolagsfunksjoner, gjennomførte vi flere dybde-intervjuer, og på- gata- intervju. Ved bruk av denne intervjuformen fikk vi dybdekunnskap om hendelser, hendelsesforløp, meninger, vurderinger, argumenter, beslutninger, tiltak og utviklingstrekk. Vi benyttet en intervjuguide for å sikre fokuserte, konsekvente intervjuer, men intervjuet ble likevel gjennomført som en samtale. Dette gir rom for at uventet informasjon og kunnskap kan komme frem – temaer som vi ikke visste var viktige å belyse i forkant av intervjuet, kan dermed bli belyst.

Byantropologene spesialiserer seg på involvering av innbyggerne i by- og stedsutviklingsprosesser. Vi benytter i hovedsak kvalitative metoder som er spesifikt tilpasset målgruppene vi prater med. Som antropologer jobber vi faglig forankret, og vektlegger analyse av innsamlede data for å komme frem til en forståelse av den sosiale virkeligheten på stedet. Dette innebærer at denne rapporten er en gjennomarbeidet analyse der innspill og data danner kunnskapsgrunnlaget for anbefalingene vi gir.

På-gata-intervju og telefonintervjuer

Denne intervjuformen er preget av korte møter med mennesker vi traff i områdene vi undersøker. Metoden kan være nyttig i at vi får pratet med flere folk som vi ikke nødvendigvis hadde møtt på gjennom mer formelle rekrutteringsformer. I dette prosjektet innebærte dette blant annet å prate med folk som gikk forbi området når vi var der og lurte på hva som skulle skje, en som arbeidet i en nærliggende kafe, og andre vi traff på som bodde i området.

Nærmiljøvandring

Nærmiljøvandring er en prosess for å observere og intervju mennesker i sitt eget miljø. For å kartlegge opplevelsen av sted, behov og aktivitet arrangerte vi en nærmiljøvandring inne på området. Ved å være på det fysiske stedet vi undersøker, får vi en dypere forståelse for det stedet det prates om. Vi inviterte en person fra Veterinærhistorisk forening for å fortelle litt om historien til byggene. Her satte vi taket på rundt 30 deltakere. Vi var tre på Byantropologene til å ta notater av samtaler vi hadde med folk underveis i vandringen.

Etter vandringen gikk vi inn i bygg 17, hvor vi hadde en samtale i plenum hvor alle fikk si det de ønsket. Samtalen foregikk slik at Byantropologene var ordstyrer og gav ordet til dem som ønsket det, samtidig som vi hadde to som noterte ned det som ble sagt.

Piknik med barnefamilier

For å tilpasse metodikken for barnefamilier spesifikt, arrangerte vi en piknik som både kunne passe foreldre og de minste barna. Byantropologene stilte med grill, enkel mat og noe å sitte på. Pikniken foregikk i eplehagen som flere av barna hadde gode erfaringer med. Denne metoden skapte en avslappet og fin atmosfære, som igjen gav rom for en god samtale blant både store og små.

Andre henvendelser

Vi har i tillegg mottatt flere henvendelser gjennom digitale flater fra øvrige aktører, både gjennom mail, telefon og skjema. Disse henvendelsene er også vurdert og tatt med videre inn i analysearbeidet.

FUNN

OPPLEVELSEN AV OMRÅDET

Nytt liv i de gamle bygningene

Et gjennomgående tema i samtalene våre har vært et stort engasjement og ønske om at noe skal skje i byggene. Hva disse aktivitetene skal bestå av varierer, men generelt synes det å være en konsensus om at det må tilrettelegges for liv på stedet. Det er store behov i nærområdet, og i det større Oslo-området, for steder å samles og å være sammen.

Gjennom samtalene med folk som deltok i medvirkningen kom det frem sterke håp om at disse behovene skal møtes, samt en bekymring for at bygningene på kommunens eiendom på Adamstuen skal bli stående livløse over en lenger periode.

“...et gigantisk lokale i vårt nabolag kan ikke stå tomt”

- Kvinne i nabolaget

“Får helt tungt i magen, når vi ser så mange tomme rom.”

- Musiker og nabo

“Fantastisk at det ikke har blitt solgt til noen private, som skal bygge stygge blokker her.”

- Far på piknik

Lokal forankring og fremtidsdrømmer

Mange av menneskene vi pratet med forteller om en tett tilknytning til området og viser stort engasjement til dets videre utvikling. Lokal forankring i videre identitetsarbeid er derfor viktig. Fremtidsdrømmene og følelsen av eierskap er underbygget av at byggene har en lang og forankret historie i området, men også nylig forsterket, ettersom en stor del av området nå er kommunalt eid. Oslo kommunes oppkjøp av den gamle Veterinærhøgskolen har åpnet opp for at naboer drømmer om et fellesområde som kan oppfylle mange av nabolagets behov. Området står derfor i fokus for manges mindre og større fremtidsdrømmer, der de tydelig ser for seg hvordan nabolaget kan utvikle seg i positivt forstand.

"Slike bygg vil trenge skjerming, slik at ikke private aktører bruker de til egen markedsføring. Det handler om identitet."

- Beboerinitiativet

"Vi ønsker oss den landsbyfølelsen, som vi ellers skaper oss i bakgårdene."

- Kvinne i nabolaget

"Dette er jo et ferdig festivalområde, det er ferdig inngjerda."

- To lokale musikere

Eksisterende nabolagsfunksjoner

Området har allerede en funksjon i nabolaget, selv om byggene står tomme og området teknisk sett er stengt av. I dag er det hovedsakelig uteområdet som blir brukt, og da blir spesielt eplehagen og hundeparken trukket frem som positive, sosiale områder på tomten. Eplehagen ligger ved siden av parsellhagen, og har vært et kjærte område i nabolaget i mange år. Hundeparken (den gamle hestegården) har blitt et sosialt sted skapt av naboene litt etter litt, etter at Veterinærhøgskolen flyttet ut. Området blir brukt mye til turgåing, og brukes også generelt som et landemerke og et sted man orienterer seg i forhold til.

“Hundeparken har blitt til et sted av seg selv, folk i nabolaget har selv satt opp benker. Det er kjempekoselig.”

- Nær nabo

“Dette er Eplehagen! Det er veldig godt kjent i området og alle har et forhold til det navnet.”

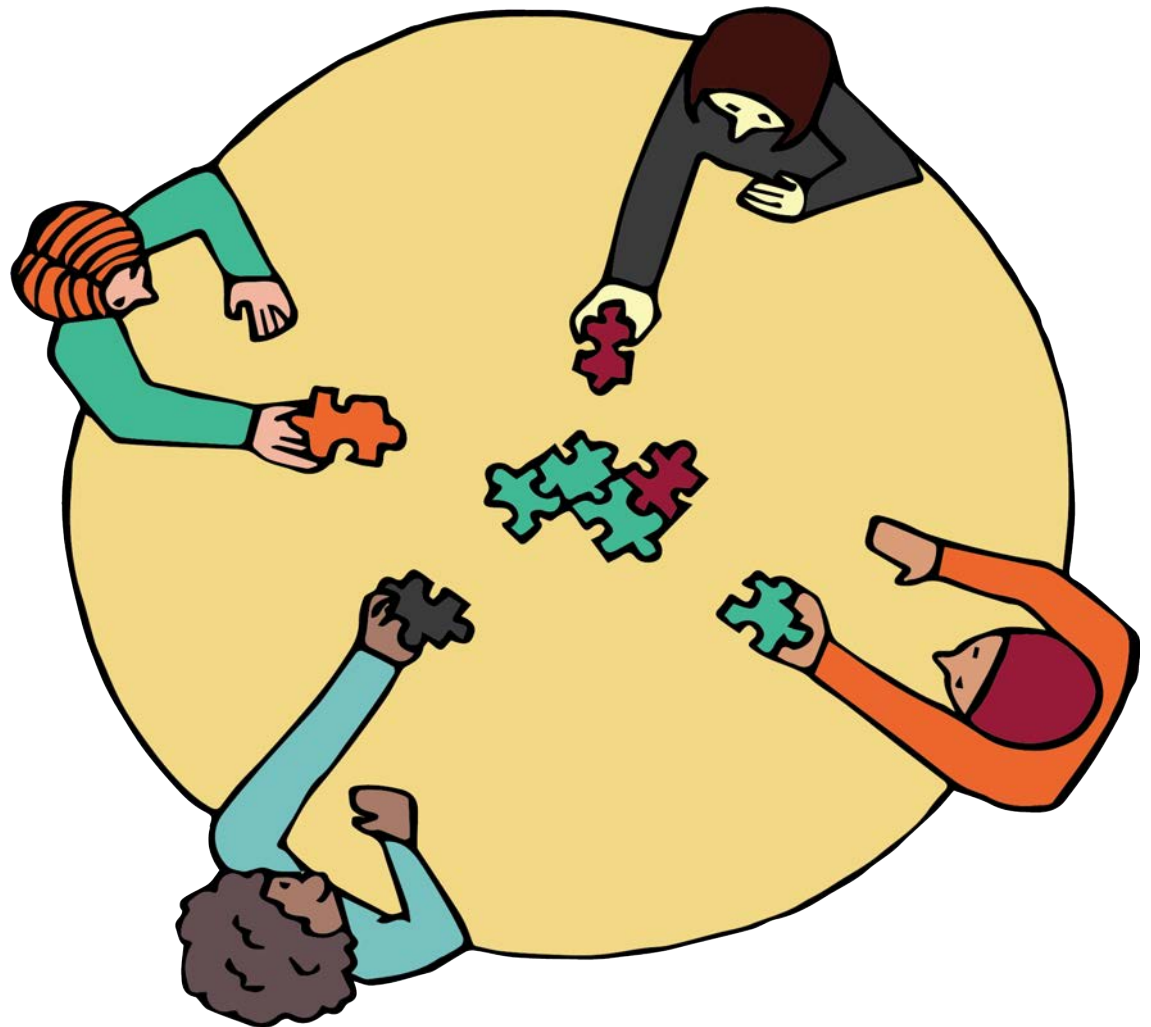
- Deltaker på piknik

SENTRALE TEMA

Gjennom analyse av alle innspill som kom inn via medvirkning for midlertidig bruk av den gamle Veterinærhøgskolen, er det 11 tema som har utpekt seg som sentrale. Disse temaene vil bli presentert på de følgende sidene.

- **Eierskap og stedsskaping**
- **Tilgang**
- **Informasjon og prosess**
- **Bærekraft**
- **Historie**
- **Synergi og fellesskap**
- **Møteplass**
- **Plass til kulturliv**
- **Steder for barn og unge**
- **Videre medvirkning**

Eierskap og stedsskaping

Felles i datainnsamlingen er en positiv innstilling til at byggene nå er i kommunalt eie. Dette gir en følelse av eierskap til området. En slik følelse av eierskap fremmer også et ønske om å være med på å forme stedet til noe som passer inn i det øvrige nabolaget, og blir til et sted for naboer og andre som oppholder seg der.

Et sted er ikke som en sko eller bil, de kommer ikke ferdig ut av fabrikker. Steder er prosesser under utvikling. På den ene side er steder skapt gjennom kulturelle praksiser, slik som litteratur, film og musikk, og undersøkelsen av disse måtene å produsere steder er en sentralt tråd i moderne menneskelig geografi (Burgess og Gold 1985; Cresswell og Dixon 2002; Leyshon et al. 1998; Aitken og Zonn 1994), men de fleste steder er produsert gjennom gjentakelse av dagligdagse praksiser. For eksempel er dagligdagse aktiviteter som å gå gjennom området med hunden, eller gå på kafé i et av byggene, med på å skape stedets identitet.

Selv om byggene på området i stor grad står tomme i dag, er likevel prosessene med stedsskaping i gang. Dette er både fordi stedet har vært en del av nabolagene i mange tiår, men også fordi området brukes allerede i dag, av turgåere, de som dyrker i parsellene og barn som leker inne på området. I tillegg nevner flere av naboene at det foregår langing på området, og at Volvo har tatt flere bilder her. Vi observerer for eksempel at en mann kjører opp og tar bilder av bilen

sin foran området i General Birchs gate under et dybdeintervju. Dette ble trukket frem av naboen som et eksempel på hvordan den personen opplevde at stedet ble "tatt over" av kommersielle aktører før de fikk sjansen til å skape sitt sted. Gjennom medvirkningen kom det frem flere ønsker for den videre utviklingen av området. Flere naboer nevner at de er glade for signaler om at det skal komme bibliotek og andre tilbud, som møter de institusjonelle manglene i bydelen.

At flere sentrale Oslo-politikere, som byrådsleder Raymond Johansen har uttalt ønske om "...bred medvirkning fra lokalbefolkningen, slik at vi får gode innspill på bordet og kan tilrettelegge best mulig" (Avisa Oslo, 10.09.2021), har bidratt til store forventninger fra naboer til å kunne delta i medvirkningsprosessen og stedsutviklingen. Dette anser vi som positivt, såfremt dette tas på alvor i hele prosessen og i de videre beslutningene for området.

Lukket område

Det går igjen i datamaterialet fra medvirkningen, at folk ønsker at området skal åpnes opp, og kobles på gatene rundt så fort som mulig. Dette henger sammen med en følelse av eierskap og en ivrighet knyttet til ønske om å komme i gang med å skape noe på området.

I den tiden området fremdeles huset veterinærhøgskolen var det mulig å spasere gjennom campus, men siden utflytting for et år siden har området vært stengt av. Det er et område mange bruker til å gå tur i, eller som snarvei mellom de forskjellige delene av Adamstuen. I dag er det fremdeles mange naboer som benytter området til turgåing, selv om hovedportene var lukket da vi gjennomførte medvirkning i mai 2022. Hundeeiere bruker den gamle hestegården som hundegård, samt går inn på området fra den bakerste porten. På fremsiden henger det likevel en stor kjetting, som sender signaler om at området er avstengt.

Flere nevner at området har blitt skumlere etter avstenging. Det er lite lys på området, noe som skaper en følelse av uttrygghet. Det blir også nevnt av flere at det foregår rusmiddelomsetning oppe med gymsalen og bygg 18, som i dag inneholder laboratorier. Dette er uheldig fordi det er rett ved barnehagen, hoppbakken og eplehagen, de stedene som er mest aktuelle for barn å oppholde seg. Området har også blitt et sted for måker som hekker. Russalg og måker kommer trolig av at det våren 2022 er et sted hvor ikke tilstrekkelig mange nok folk ferdes.

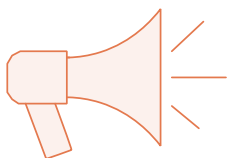

Bildet av Raymond Johansen (AP), byutviklingsbyråd Hanna E. Marcussen (MDG) og skolebyråd Inga Marte Thorkildsen (SV), foran den gamle Veterinærhøgskolen, etter det kommunale kjøpet av eiendommen.
Foto: Tømm W. Christiansen, hentet fra Aftenposten 29. juni 2021.

Bilder fra befaring med vaktmester Danielse på Veterinærskolen.
20 mai 2022

Informasjon og prosess

En stor del av henvendelsene vi har mottatt under medvirkningen, dreier seg om spørsmål knyttet til tilgang til området og den videre prosessen. Flere opplever at det er vanskelig å forstå hvor de skal henvende seg for å få den informasjonen de trenger og/eller ønsker.

Et kommunikasjonssystem og én tydelig kanal for informasjon etterspørres tydelig av alle involverte i medvirkningen. Dette gjelder både leie av tilgjengelige lokaler (bookingssystem), og bruk av byggene (informasjon om hvem som skal være der), samt behov knyttet til informasjon om den videre medvirkningsprosessen (hvor er prosjektet i prosessen, og hvordan kan folk delta).

God informasjon og mulighet til å delta i prosessen gir eierskap, noe som er en viktig del av arbeidet med å skape mening og ønsket praksis på lokasjonen.

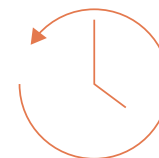

Bærekraft

Fokus på bærekraft med hensyn til miljø og det sosiale er gjennomgående i datamaterialet fra medvirkningen. Dette innebærer blant annet forslag om å bruke lokaler til gjenbruksworkshop og buttebod. Videre omhandler det ønske om at det tas hensyn til naturen og det biologiske mangfoldet, og det blir foreslått blant annet å gjenopprette bekken som går under eiendommen, ta vare på lokale planter og utrydningstruede arter, samt støtte opp om den eksisterende naturen ved å plante flere trær, blomster og andre planter som passer inn i den lokale faunaen. Dette samsvarer med kommunens egen miljøstatus, der det påpekes at hovedutfordringene for naturen i Oslo er utbygging, gjengroing av verdifulle kulturlandskap og spredning av fremmede arter.

Spesielt blir parsellhagen og eplehagen trukket frem som viktige steder i nabolaget. Her klatrer barn i trærne og det dyrkes på tvers av generasjoner. Dette beskrives som et verdsett sted, med ønskelige grønne kvaliteter for området som bør ta vares på og videreutvikles.

Det er generelt ønske om lokal praktisert bærekraft, som dyrking, reparasjoner og bytting. Noe som spiller fint sammen med kommunens Byøkologiske program, og andre styrende dokumenter for miljø- og klimaarbeidet i Oslo.

Historie

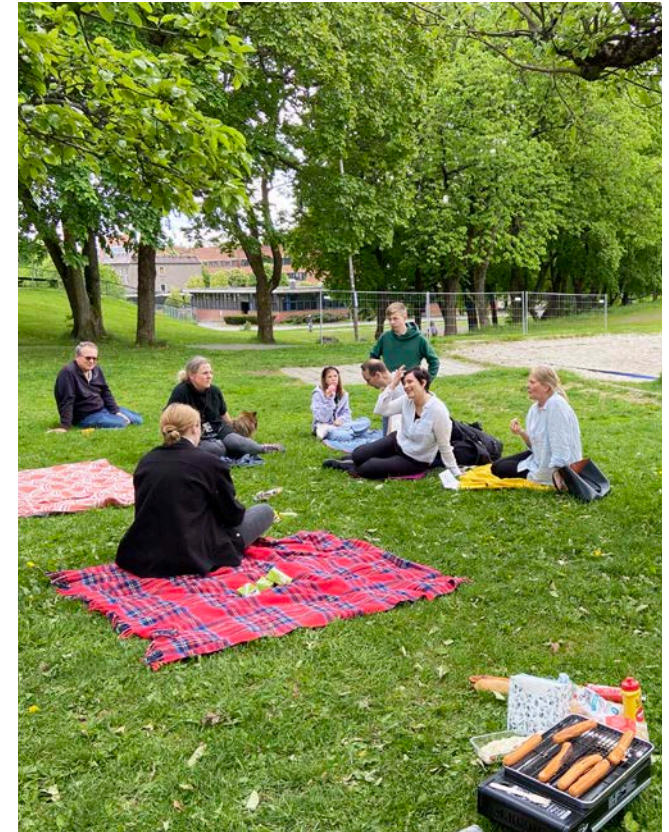
Ønske om bevaring av området og stedets historie er et fokus som er blitt tydeliggjort i samtaler med naboer og lokale aktører. Dette gjelder både byggene i seg selv, men også historien knyttet til hva byggene har rommet.

En viktig del av å skape oppfattelsen av et sted er gjennom et fokus på spesifikke og selektive aspekter av historien. Sted og minne er uunnngåelig sammenvevd. Minner er en personlige ting, vi husker noe og glemmer annet, men minner er også sosiale. En måte hukommelsen er konstituert på er gjennom produksjon av steder, for eksempel monumenter, museum og bevaring av spesifikke bygninger. Materialismen til et sted betyr at minnet ikke baserer seg kun på enkeltmenneskets hukommelse, men også er innskrevet i landskapet, som en offentlig hukommelse (Cresswell 2004).

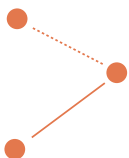
Gjennom medvirkningsaktivitetene våre kommer det flere forslag inn for å bevare byggene på området, både innvendig og utvendig. Et moment er å videreføre tilknytning til natur og dyr, gjennom de aktørene som kommer inn for videre forvaltning av ute- og inneområdene. Spesielt har hundeparken, det tidligere uteområdet for hest, blitt trukket frem som noe positivt som har blitt gjenbrukt og skapt av nabolaget selv.

Bilde fra Nærmiljøvandring for naboer, som en del av medvirkningsaktivitetene på området, med særlig fokus på eldre.
31. mai 2022.

Bilde fra piknik for barnefamilier, som Byantropologene holdt i eplehagen, som en del av medvirkningsaktivitetene på området.
31. mai 2022.

Synergi og fellesskap

Flere i nabolaget har bidratt med ideer om at området kan bli en del av et større fellesskap. Dette kan utspille seg som sambruk med andre innad i byggene, ved for eksempel at lokalet kan brukes til ulike aktiviteter til forskjellige tidspunkt på døgnet. Andre foreslåtte sambruk er at profesjonelle kunstnerne som får leie lokaler også kan tilby kurs og aktiviteter for resten av nabolaget, og at det skapes felles kontorplasser. Det er slik understreket at de lokale aktørene ikke nødvendigvis ønsket et egnet lokale kun til seg selv, men også et fellesskap som spiller på lag med nabolaget.

Mange er også opptatt av verdien av et sted hvor man kan utføre forskjellige aktiviteter, og ønsker åpenhet mellom husene og rommene. Disse ønskene går både på fysiske og digitale møtepunkter for aktørene som får tilgang til byggene, samt for folk i nabolaget. For eksempel prater flere om at de ønsker å kunne gå gjennom byggene for å kunne møte, dele, høste inspirasjon, kunnskap eller en kopp kaffe. Dette henger sammen med både behovet for møteplasser, og et sterkt ønske om å få ta del i samskapingen av det sosiale stedet.

Møteplass

Det er et stort behov for møteplasser i bydelen, også benevnt som det tredje stedet som ikke er på jobb, skole eller hjemme (Beboerinitiativ St.Hanshaugen 2022). Gjennom medvirkningen ser vi at behovene for møteplasser strekker seg på tvers av generasjoner, kjønn og bakgrunn. Hvilke funksjoner og kvaliteter de ønsker på disse møteplassene varierer.

Et fellestrekk i etterspørslene er lavterskel møteplasser som ikke koster penger, som for eksempel et bibliotek. Det påpekes også fra flere naboer at fordi mange bor trangt i bydelen, mangler de steder å ha større feiringer, som konfirmasjon og bursdag. Samfunnshus, nabolagshus eller kulturhus er ønsker og konkrete forslag som har kommet inn fra mange uavhengige deltakere i medvirkningen.

Flere prater også om møteplasser som demokratiske initiativ som ikke baserer seg på sosioøkonomisk status, og som kan motvirke ensomhet og bidra til fellesskapsfølelse. Slike møteplassen kan spille en viktig rolle i folks liv.

Plass til kulturliv

Kulturbransjen sitt behov for et sted å være fremstår som prekært, basert på våre samtaler. Vi blir fortalt av flere profesjonelle aktører at bransjen deres som en helhet i dag er preget av sårbarhet i forhold til mangel på steder å jobbe for profesjonelle aktører, dårlig økonomi og ensomme arbeidssituasjoner. Flere prater om at behovet er så stort at flere ikke kan være i Oslo og/eller i Norge lenger, og ser seg derfor nødt til å flytte sin kulturvirksomhet ut av landet. Dette gjelder folk som jobber med flere forskjellige kunstformer, og som befinner seg i forskjellig grad av etablering. Kunst- og kulturaktører trenger liten grad av ekstern tilrettelegging, og ønsker å bli mer involvert i stedsutviklingen så raskt som mulig.

Medvirkningen har også tydeliggjort mangel på kulturelle institusjoner i bydelen. Dette bør ses i sammenheng med behovet for et sted for kunstnere å være, et sted for folk å oppleve og skape selv, samt et sted å møtes.

Kunst- og kulturaktører er en målgruppe som har fått mye plass i datainnsamlingen. Dette er fordi de har tatt direkte kontakt med oss, og fordi de fremlegger store, umiddelbare behov, sårbarhet og et stort ønske og engasjement for å skape noe nytt. De har i tillegg stor kapasitet og vilje til å delta i samskaping av stedet, samt bidra til å etablere sosiale strukturer og kultur for naboer i alle aldre.

Flere naboer og aktører ble intervjuet i forbindelse med medvirkningen, her var det lokale musikere.
Mai 2022

Bilde fra Nærmiljøvandring for naboer. Samtale med engasjerte naboer, som ønsker å bidra til å skape rom for aktivitet.
31. mai 2022.

Steder for barn og unge

Gjennom våre samtaler med barn og unge kommer det frem at de savner steder å være, og at de mangler fritidstilbud. Forslagene for videreutvikling av området fra barn og unge har hovedsakelig vært aktivitetsbasert: som dansesal og skatepark, men også kulturelle forslag som scene, kulturhus og lekeplasser.

Fra foreldrene har det for eksempel kommet inn forslag om å drive grunnleggende opplæring innen yrkesfag, og etablering av kunst- og kulturfestival for unge.

Uteområdene trekkes derimot frem som fine steder for barn å leke. Både barn og foreldre forteller at barna klatrer i epletrærne og bruker hoppbakken mye til lek i hemmelige hytter. Grøntarealene på området har stor verdi for barn og unge, og de ønsker i stor grad å bevare de eksisterende tilbudene.

Videre medvirkning

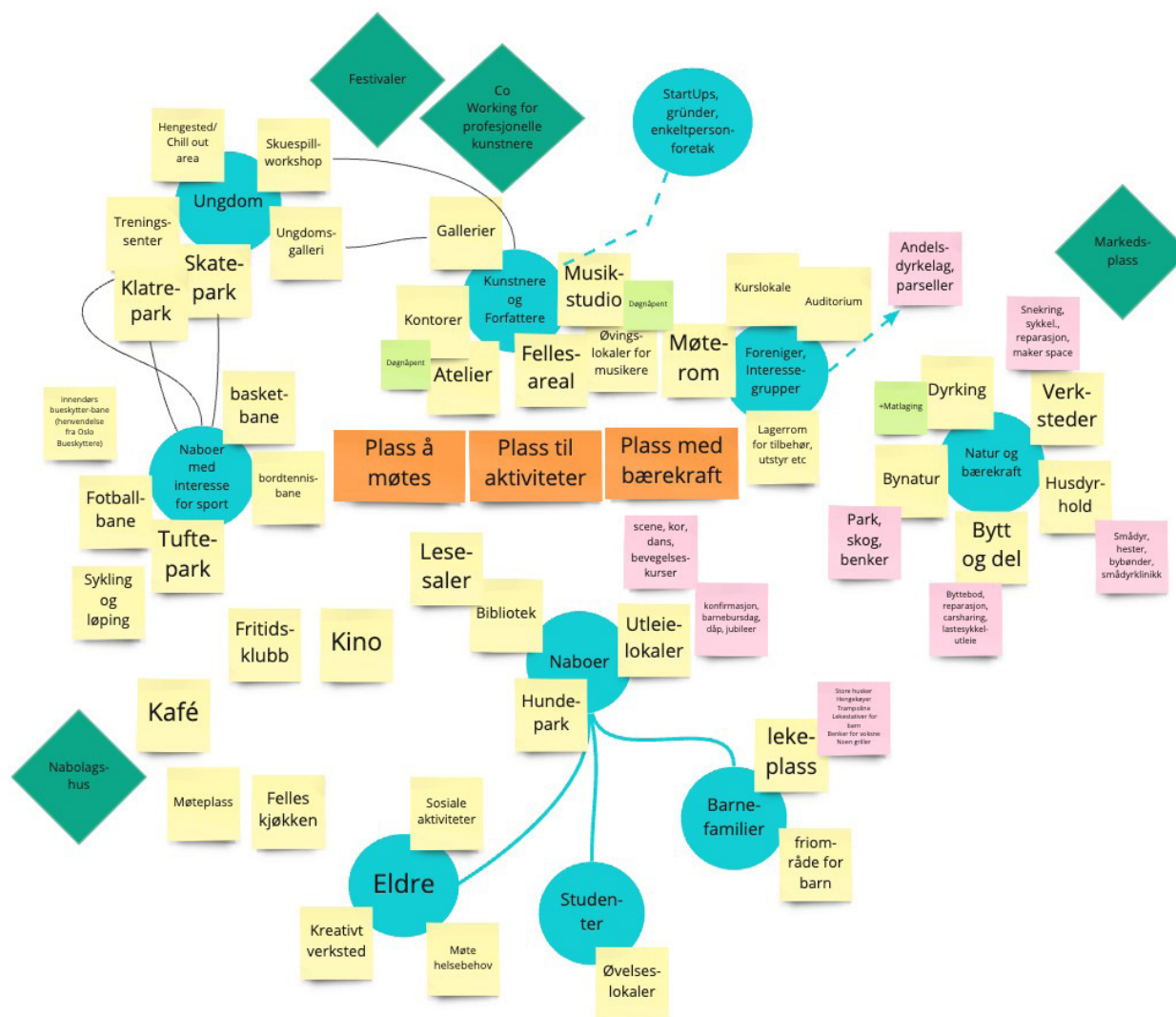
I kombinasjon med ønske om informasjon om den videre utviklingsprosessen, kom det også frem klare ønsker om å få fortsette å være med i medvirkningen i de videre fasene av prosjektet. Dette henger sammen med en sterk følelse av tilhørighet til området, og ønske om lokal forankring i den videre stedsutviklingen. Det er store forventninger blant lokalbefolkningen til hva slags sted dette kan bli, om at de lokale behovene skal bli lyttet til og møtt.

BEHOV

I Illustrasjonen til høyre, har vi satt de sentrale temaene og behovene som har kommet frem gjennom analysen av dataene fra medvirkningsaktivitetene, i sammenheng med de ulike målgruppene. Sentralt for alle målgruppene står ønsket om en plass å møtes, gjøre aktiviteter med et sosialt og miljømessig fokus på bærekraft.

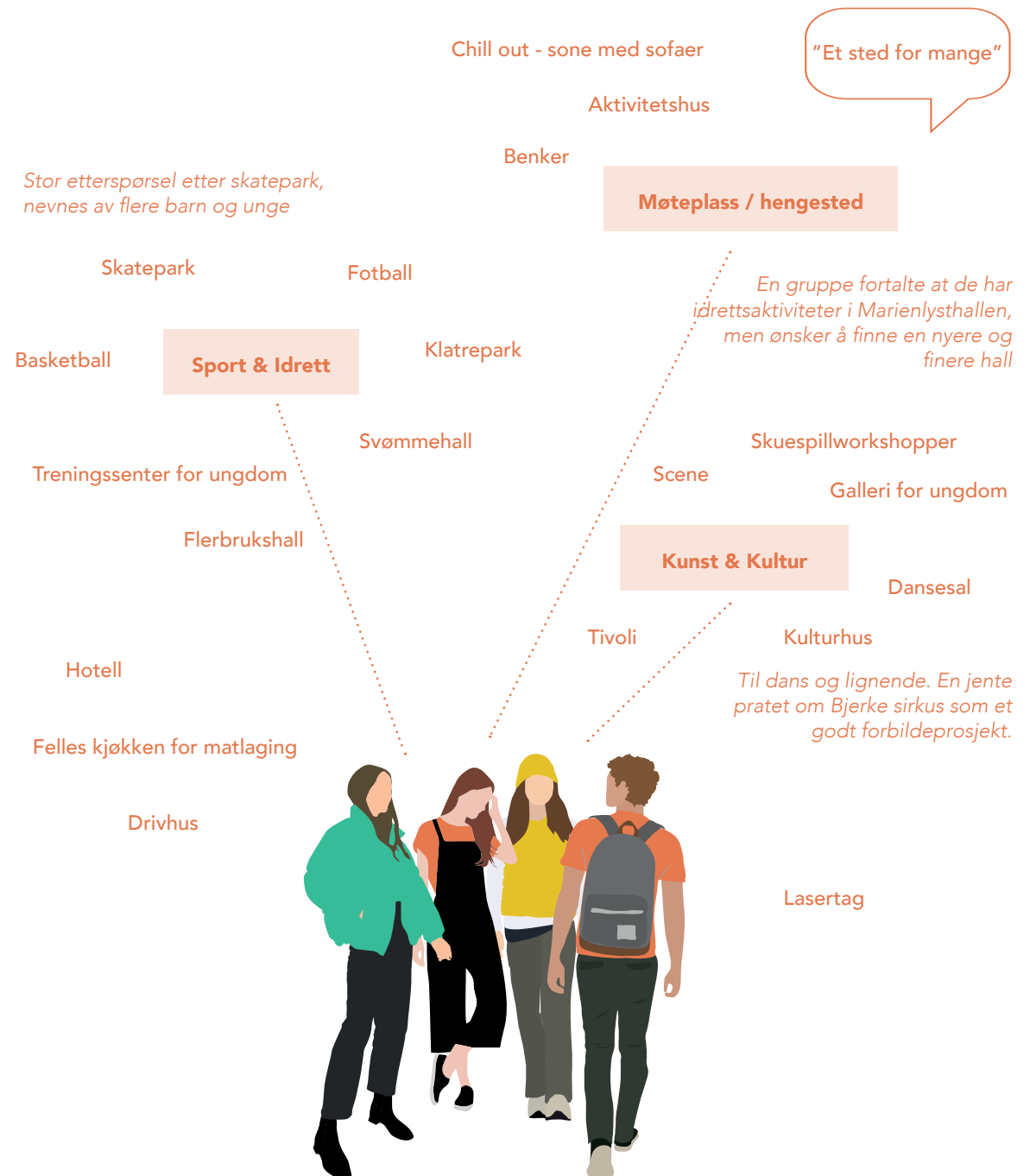
Vi skal videre se nærmere på behovene knyttet til de ulike målgruppene som har deltatt i medvirkningen. Dette er med på å tydeliggjøre de forskjellige stemmene blant lokale aktører og naboer.

Ungdom

Gjennom samtaler med ungdommen, i alderen 13-18 år, er det tydelig at ønskene og behovene for området i stor grad er sentrert rundt aktivitetsbehov. Vi har delt inn forslagene som ble nevnt i tre kategorier; et sted å drive med sport og idrett, et sted for kunst og kultur, og et sted å møtes. Dette er tre tydelige tematikker i samtalene, og gjenspeiler også et tydelig behov i bydelen. Spesielt ble skatepark og kulturtilbud for unge trukket frem av mange.

Samtalene med ungdom ble hovedsakelig holdt på to forskjellige dager under Ung på Haugen-festivalen, hvor de unge i størst grad ønsket å bidra med enkeltforslag til hvordan de mente at bydelen kunne bli et bedre sted for dem. Generelt var de veldig fornøyd med området i Stensparken og trivdes godt med å henge der, fordi dette området opplevdes mer tilrettelagt for dem, blant annet gjennom etableringen av ungdomshuset — Huset på Haugen. På ungdomshuset og den nevnte festivalen møtte vi både lokale ungdommer og ungdommene som kom tilreisende fra mange steder i Oslo for å delta på aktiviteter i området.

Unge voksne og studenter

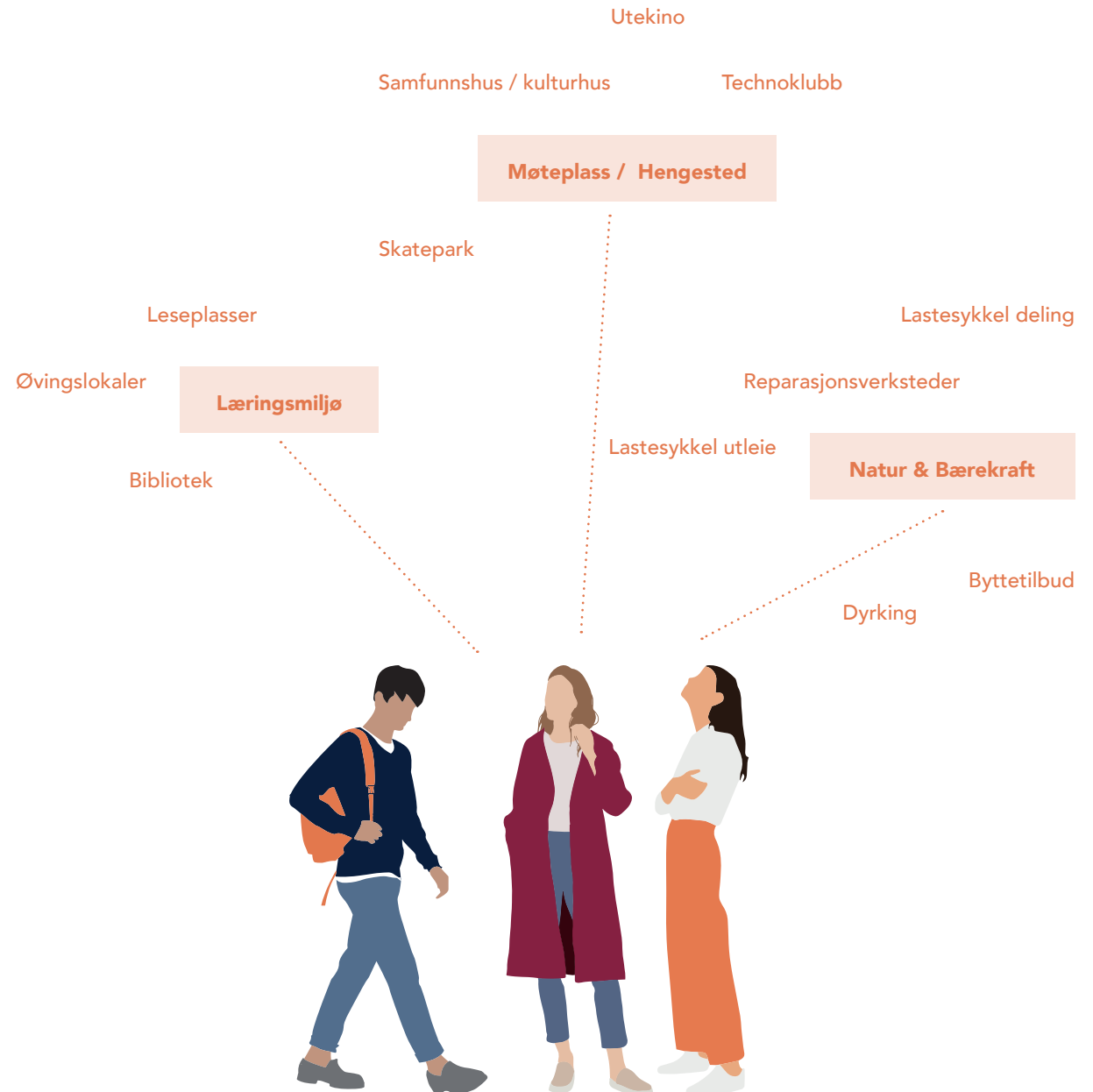
Innspillene fra unge voksne omhandler ulike aktiviteter, samtidig som de hovedsakelig har koblinger til temaene bærekraft, møteplass og læringsmiljø. Dette er viktige fokus vi trekker ut fra forslagene og samtalene vi hadde med denne målgruppen.

Bakteppet for ønsket om et sted å være og lære ligger i bydelens mangel på steder å møtes som ikke koster penger. Bislett har noen kafeer og barer, men dette koster både penger, og er steder der det er vanskelig å finne roen for å utføre de aktivitetene de uttrykker behov for. Spesielt for studenter og unge i etableringsfase, som ofte bor i kollektiv og mindre leiligheter, er dette aktuelle problemstillinger.

På grunn av bydel St.Hanshaugens nærhet til både Oslo sentrum og Universitetscampus på Blindern, er det en del unge voksne og studenter som bor i dette området. Gjennom datainnsamlingen har vi pratet med flere unge voksne, men vi har kun pratet med to studenter. Denne gruppen bør derfor tas med i betraktning for videre medvirkningsprosess, både for å sikre bedre representativitet, og fordi vi anser potensiale for samskaping med denne målgruppen som stort.

"Byttebod er bærekraftig, og vil kunne gi mindre søppel i gatene."

- Deltaker på nærmiljøvandring

Etablerte voksne

En stor del av samtaler vi har hatt i dette prosjektet har vært med etablerte voksne som bor i området. Folk i denne kategorien ligger gjerne i grensesnittet, og flyter derfor sammen med de som har barn, eldre og næringsdrivende. Vi kan ikke kun skille på alder. Dette forklarer nok også at dette er en gruppe som oppgir at de tar mer hensyn til de andre gruppene. Denne omtanken gjelder spesifikt for ungdommen og de eldre.

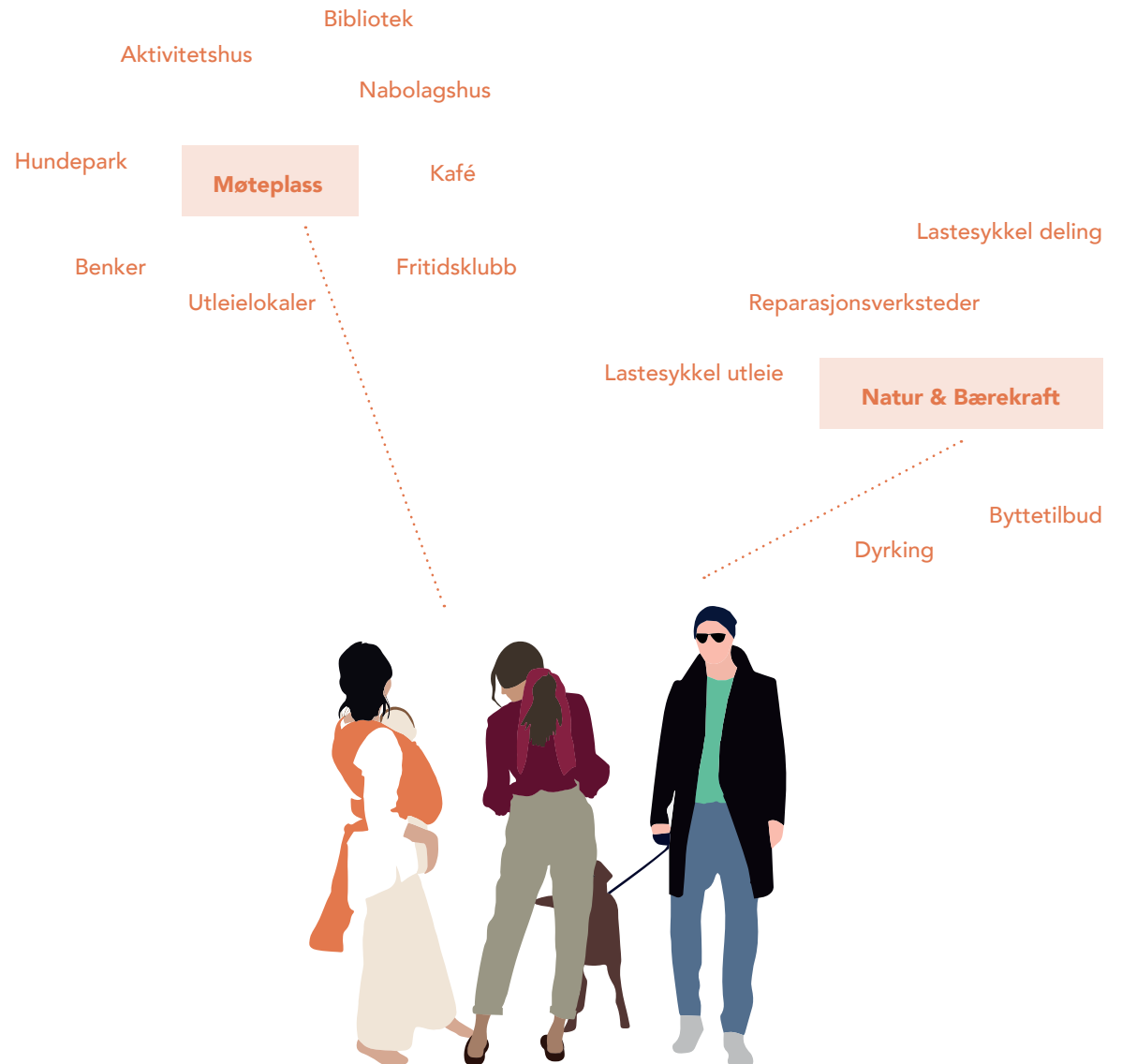
På grunn av gruppens diversitet varierer også temaene i stor grad. Hovedtrekkene retter likevel en oppmerksomhet mot et sted å drive næring, et sted å møtes, samt tydelige ønsker knyttet til stedets identitet og bærekraft.

“Vi trenger positive steder å møtes, ikke bare i bakgården hjemme.”

- Deltaker på piknik

“Jeg er svært opptatt av møteplasser, og mener at mange uformelle møteplasser er noe som skaper gode byer sammen med god kommunikasjon mellom bydelene. Det gjør at de som kanskje ikke har så store ressurser kan trekke veksler på dem som har.”

- Kvinnelig nabo, via e-post

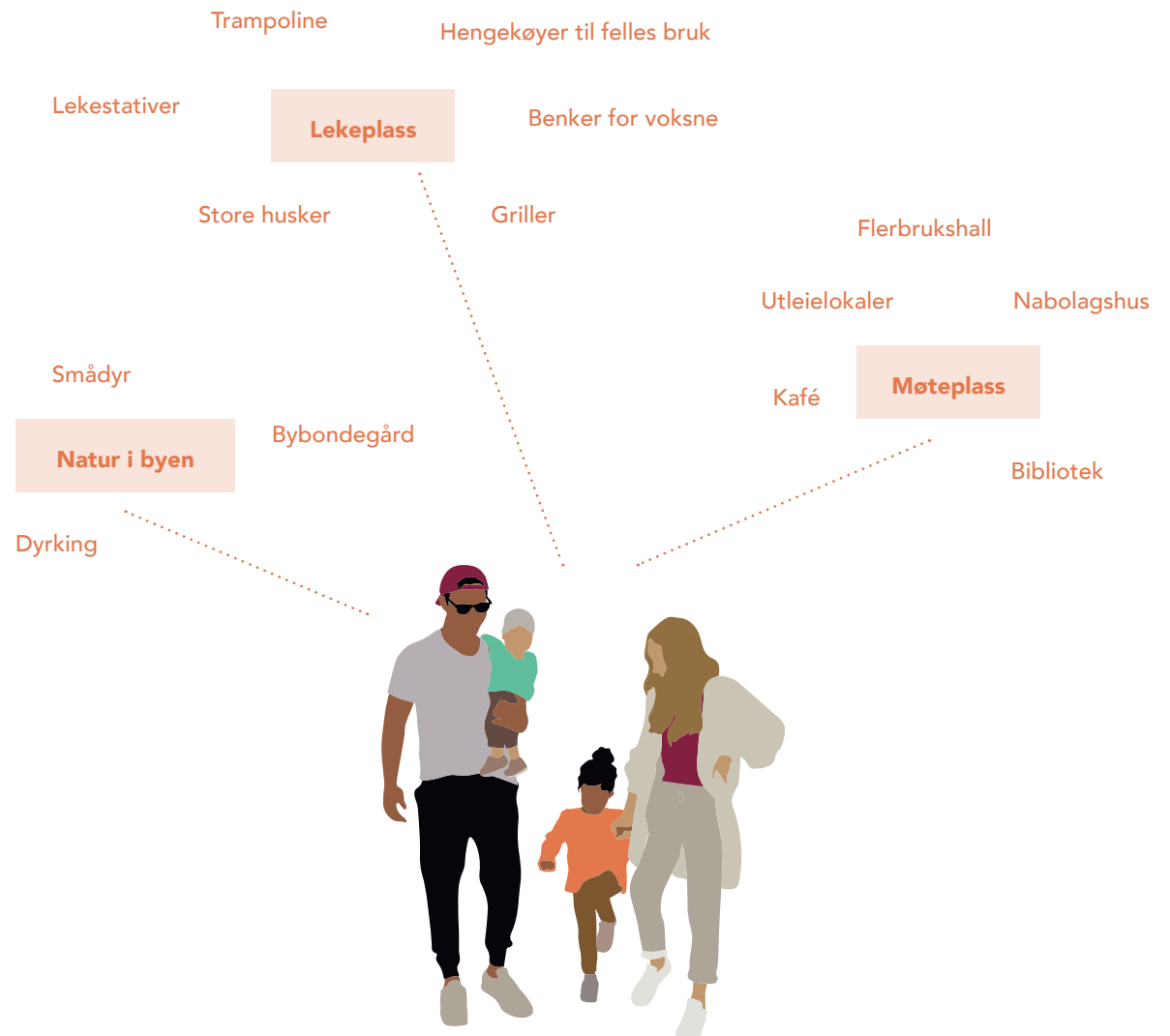
Barnefamilier

Barnefamiliene vi pratet med hadde barn som varierte fra spedbarn til ungdom. Behovene her varierer derfor noe, men alle parter reflekterte likevel rundt barnas behov både frem og tilbake i tid. På pikniken var også flere av barna med og gav sine egne innspill sammen med sine foreldre.

Felles sentrerer disse forslagene rundt et sted å være, lære og leke. Flere av samtalenes uttrykker også en bekymring for hva barna skal gjøre når de blir ungdom. Samtalene strekker seg her også til en mangel på aktivitetstilbud for ungdom i bydelen. Det er mange barn som bor i bydelen, som i dag må dra lengre strekninger i hverdagen for å utføre sine fritidsaktiviteter.

“...den tidligere kantine- og kafedelen på Veterinærhøgskolen kan være perfekt for oss lokale beboere... for møtevirkksomhet, bursdager, konfirmasjoner, bryllupsfester mm.”

- Mannlig nabo, via e-post, etter nærmiljøvandringen

Eldre

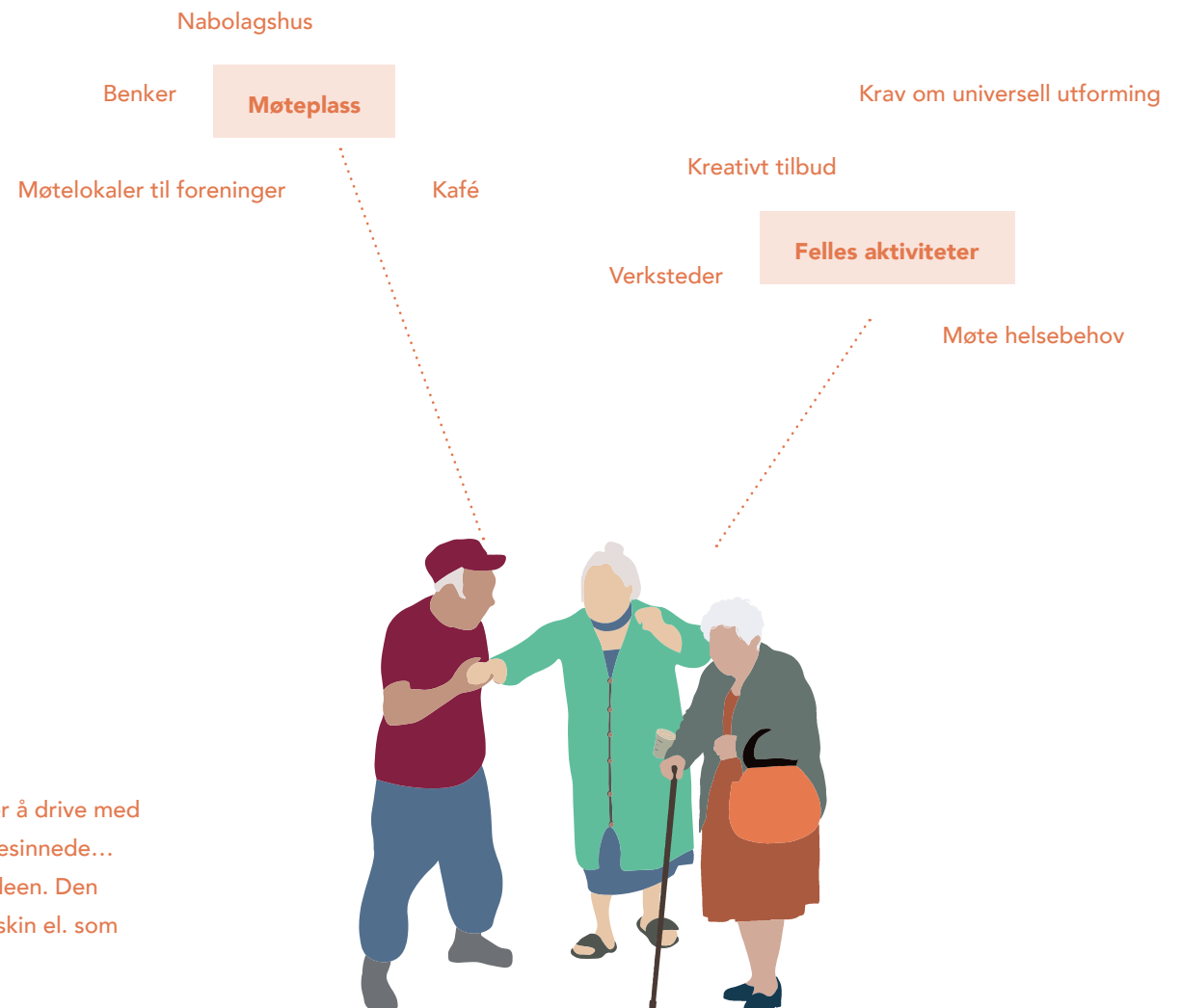
De eldre vi var i dialog med i forbindelse med medvirkningen, er mennesker som bor og har bodd i området over lengre tid. Innbyggere i denne målgruppen fremhevet viktigheten av møteplasser og steder å ha felles aktiviteter.

Et sentralt punkt for de eldre som bidro var deres engasjement knyttet til hva som trengs i området som en helhet, og deres omsorg for andre grupper i nabolaget. Det er få blant de eldre som fremmer spesifikke ønsker rettet mot eldre, selv om forslagene selvfølgelig gjenspeiler demografien til forslagsstiller. Også folk i denne aldersgruppen er svært fokusert på at de sosiale behovene i området må dekkes gjennom aktiviteter og tilbud på området.

Et viktig poeng vi observerte på nærmiljøvandringen er mangel på benker inne på området. Dette gjorde det vanskelig for eldre som var dårlig til beins, og førte til at et par måtte avslutte rundturen før nærmiljøvandringen var over. Dette knytter seg også opp mot mangel på universell utforming inne i byggene, der det for eksempel mangler ramper, heiser og støttekanter.

“Etablere et “Gjørerede” som sosial møteplass, for folk som ønsker å drive med søm, maling, strikk eller andre kreative aktiviteter sammen med likesinnede... Dette er kun sosial fokus, ikke noe kommersielt knyttet til denne ideen. Den enkelte er tenkt å ta med sitt eget utstyr, eks. symaskin, strikkemaskin el. som kan lagres på stedet.”

- Kvinnelig nabo, via mail, etter nærmiljøvandringen

Kunstnere og kulturarbeidere

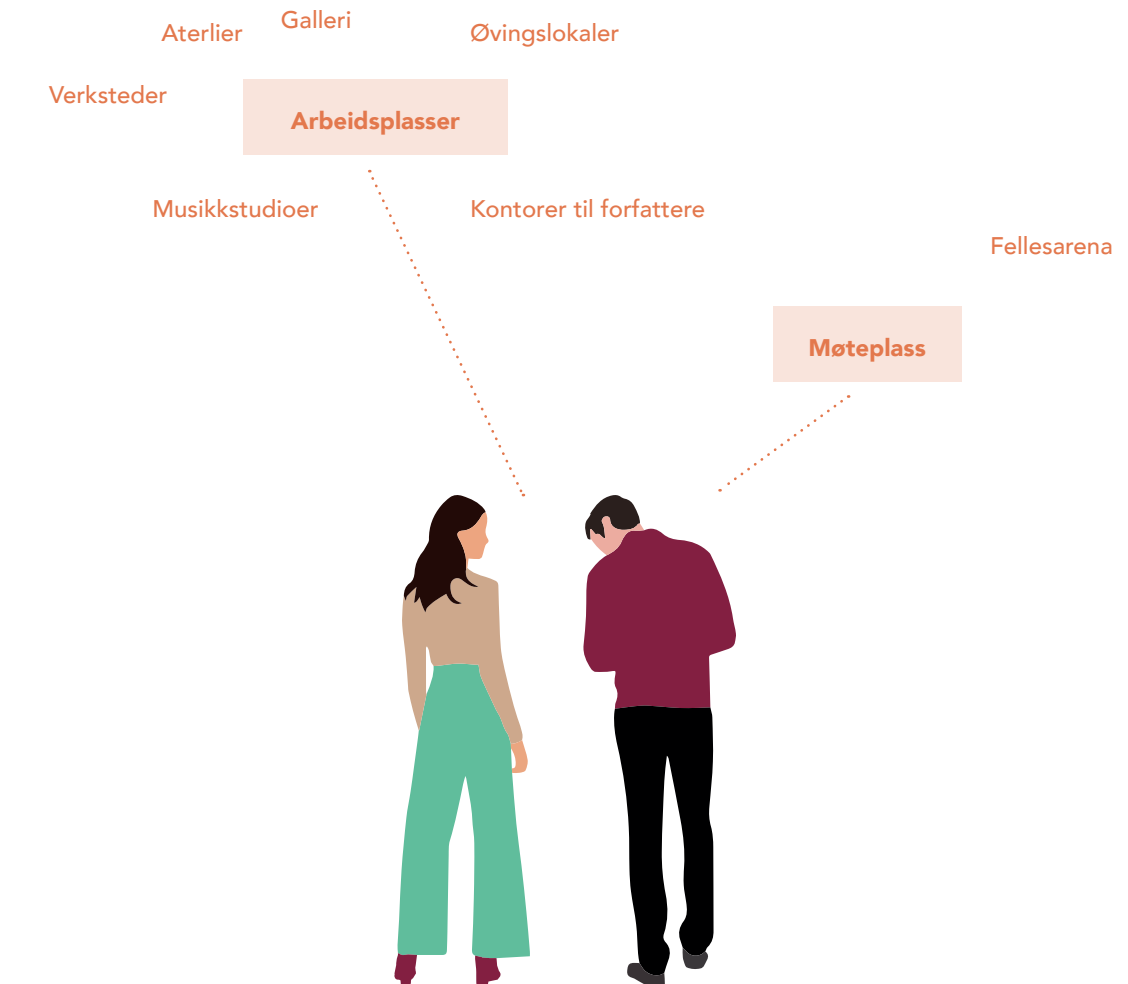
Spesielt mange kunstnere og kulturarbeidere har tatt kontakt med oss gjennom denne medvirkningsprosessen. Denne gruppen er derfor spesifikt nevnt her på bakgrunn av mengden samtaler vi har hatt, men også på grunn av den prekære situasjonen de presenterer av mangelen på steder å være, arbeide, utvikle og presentere ulike kunstformer i Oslo.

Det er stor etterspørsel etter steder blant denne gruppen, med få spesifikasjoner om tilpasning. Hovedaspektet her er helt grunnleggende et sted å være, så fort som mulig. Flere melder at de må være ute av sine lokaler innen kort tid, og at det er vanskelig å finne passende steder i Oslo hvor de kan leie lokale innenfor deres budsjetttramme.

“Det er et skrikende behov for kulturelle arenaer, litterære møteplasser og medvirkning i bydel St Hanshaugen, og i området for øvrig, som er åpent inviterende og inkluderende, helt uten de etablerte kulturinstitusjonenes topptunge prioriteringer.”

- Forfattere

Stor etterspørsel!

Foreninger og interessegrupper

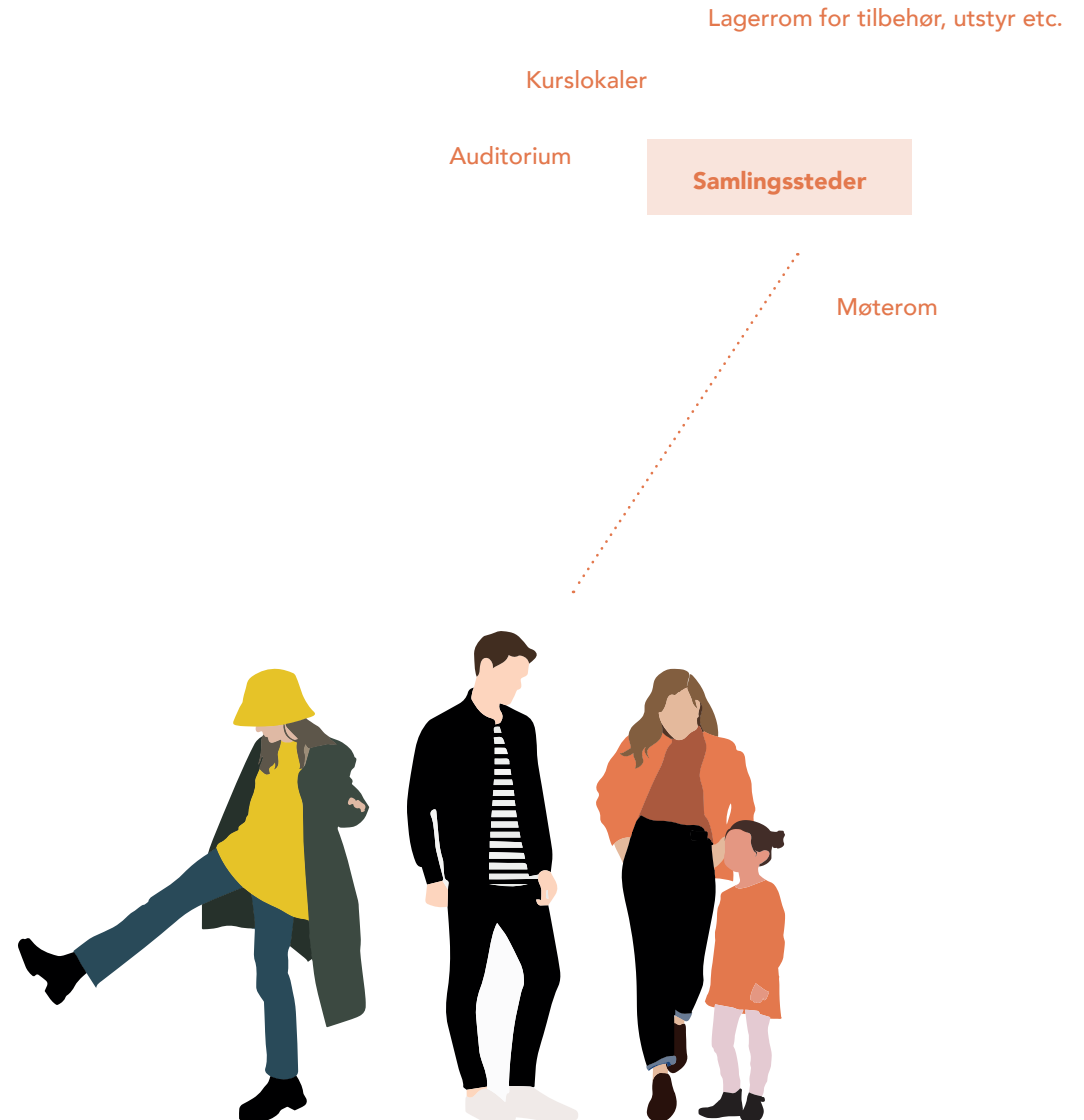
Flere foreninger og interessegrupper har vist interesse for byggene. Disse interesselistingene er hovedsakelig kommet inn skriftlig til oss, samt via tidligere medvirkingsinnspill og møter som Oslobygg har avholdt.

Hvilke typer aktiviteter de ønsker å drive med i byggene varierer, men felles er behov for et sted å samles. Byantropologene har gitt en oversikt over navn og aktiviteter til Oslobygg. Vi går derfor ikke mer spesifikt inn i navn og aktiviteter her. Flere av gruppene oppgir at de ikke trenger mye tid i rommene, og nevner derfor at de enkelt kan sambruke rommene med andre grupper som ønsker å bruke lokalene til andre tidspunkt på dagen.

Området har både fått mye oppmerksomhet fra media, og fra politiske drivkrefter. Flere politiske partier har blant annet arrangert nærmiljøvandring inne på området, og uttalt seg offentlig om hva området kan være i fremtiden. Dette har bidratt til stort lokalt engasjement, og mange konkrete idéer til hvordan området kan tas i bruk.

“Vi trenger mer plass til ideelle organisasjoner.”

- Deltaker på nærmiljøvandring, kvinne midt i 20-årene

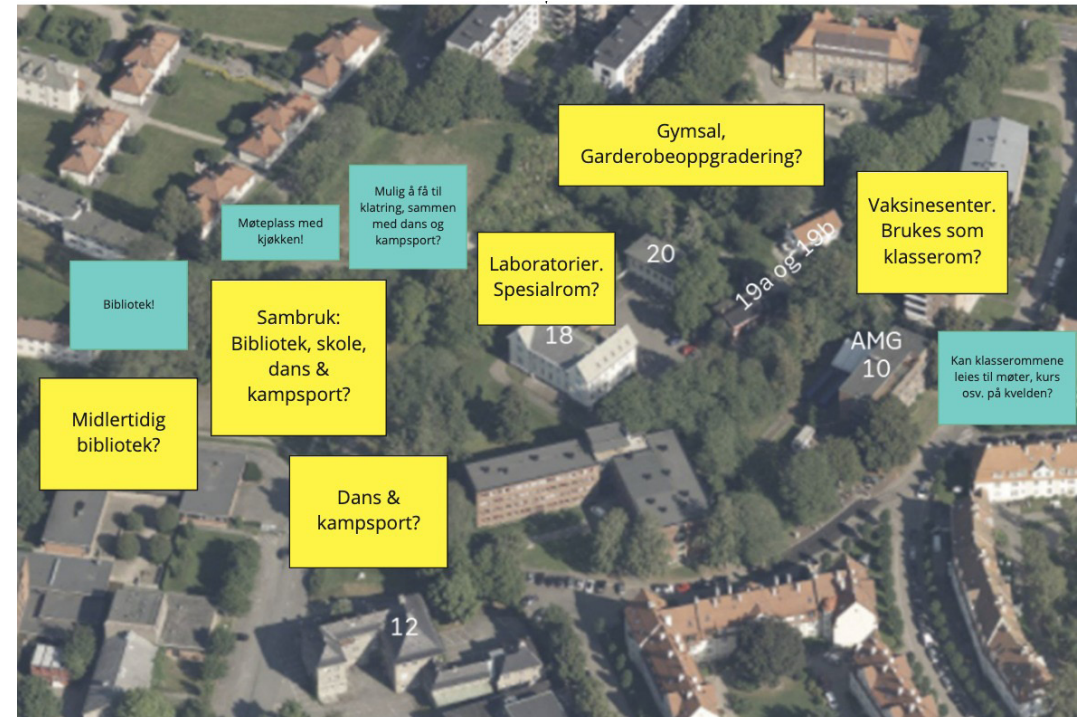

Oslo kommune

Oslo kommune har behov for midlertidige lokaler for skoler i området som skal rehabiliteres. Derfor er utredning for å få til dette allerede gjennomført.

Oslobygg har allerede vurdert potensiell bruk av fire bygg på området, på følgende vis:

- Bygg 18 inneholder per i dag blant annet laboratorier, og har i Statsbygg sin mulighetsstudie blitt vurdert som egnet til spesialrom.
- Bygg 20 er en gymsal, med behov for oppgradering og etablering av garderober.
- Armauer Hansens gate 10 brukes i dag til vaksinesenter, men dette kan bygges om til klasseromsfløy.
- Bygg 17 kan benyttes til sambruk, i form av mat og helse, skolebibliotek, Deichman, dans og kampsport.
- Bygg 12 kan benyttes til musikk, kunst og håndverk, samt kulturskole.

På oppdrag fra byrådsavdeling for næring og eierskap har Oslobygg fått i oppdrag å lage en strategi for midlertidig bruk. Midlertidig bruk skal sikre byrådets ønske om å skape liv og åpne området for innbyggerne, og samtidig sikre at nødvendige investeringer har verdi på lengre sikt. Den midlertidige bruken må i større grad tilpasses byggenes egenskaper, Midlertidig bruk må være trygg, og sikre tilgjengelighet for alle.

Utdanningsetaten, Kulturetaten, Deichmann og Bymiljøetaten

De kommunale aktørene Utdanningsetaten, Kulturetaten, Deichmann og Bymiljøetaten er allerede involvert i prosessen, og har kommet med sine innspill til behov, lokaler og lokasjoner som vil være egnet for dem.

Utdanningsetaten:

Bygg 1: VGS voksenopplæring

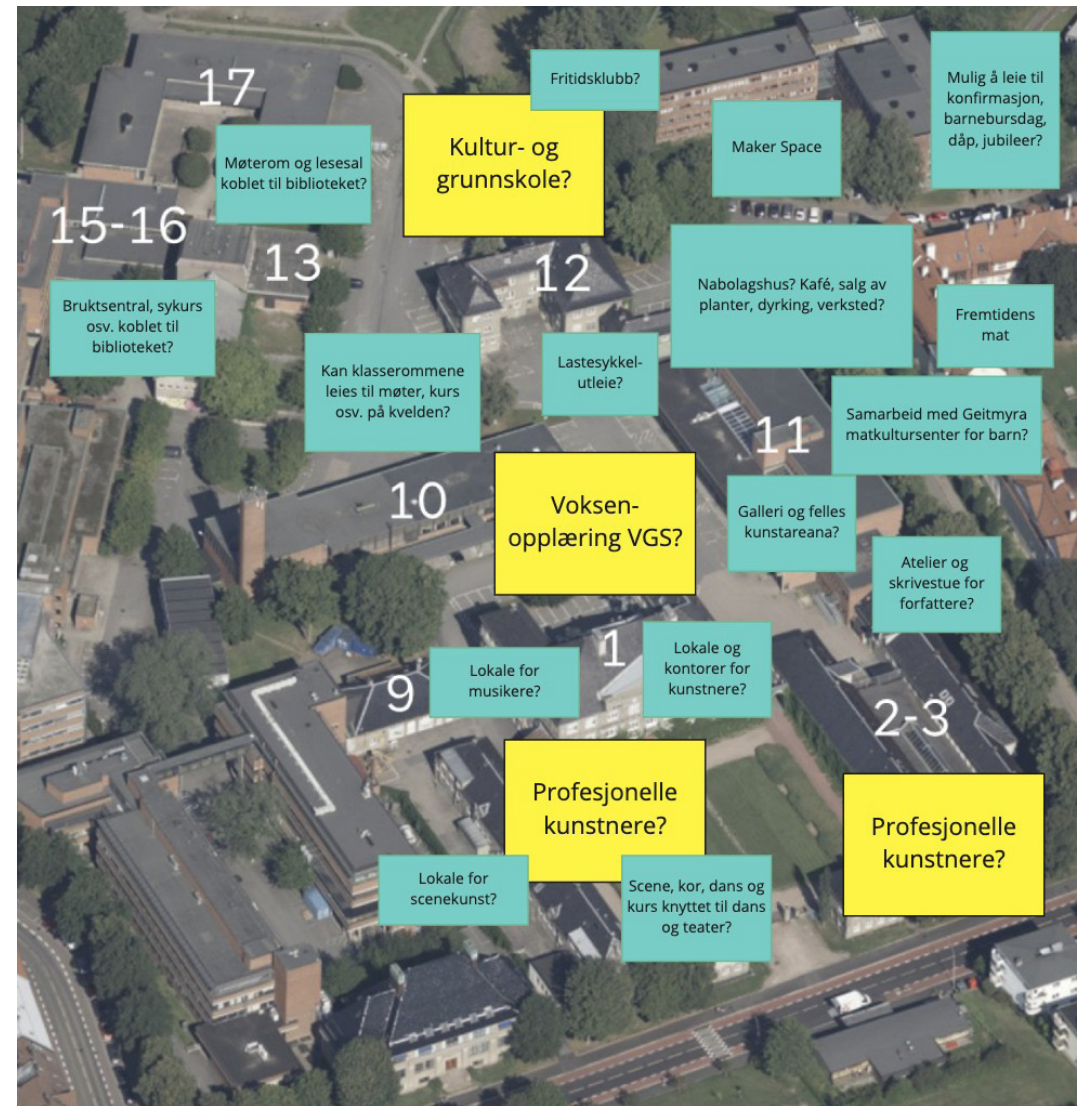
Kulturetaten:

Bygg 2, 3 og 4: Arealer til profesjonelle kunstnere, samt visningslokaler

Bygg 12: Tiltent kulturformål

Deichman:

Bygg 17: Midlertidig bibliotek

Oslobygg

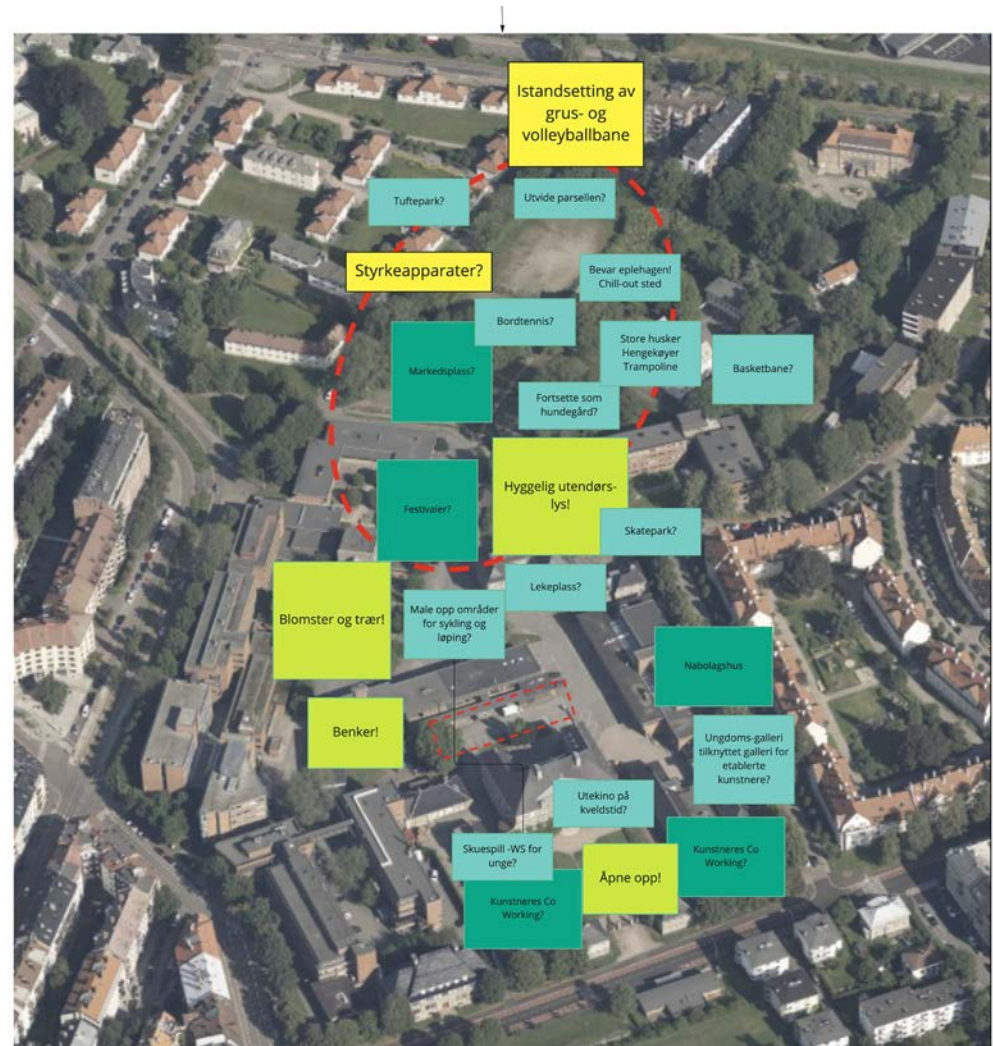
For å skape liv i utearealene er det nødvendig at de tas aktivt i bruk. For eksempel i form av pop-up-eventer, uteservering, konserter, og annet som fremkommer aktuelt, på bakgrunn av medvirkningen.

Oslobygg anser at denne type aktiviteter passer best fra atriene i bygg 17 (under gul lapp: 'Midlertidig bibliotek') og nordover til

fotballplassen, Eplehagen og de andre grøntarealene på denne siden.

Fotballbanen og sandvolleyballbane, som allerede eksisterer på området, er allerede i gang med å bli satt i stand sommeren 2022. Det vil si ny sand til volleyballbanen, og ny grus til fotballbanen.

Oslobygg har også allerede satt i gang prosessen med å få inn benker, belysning og bocha-bane på området, etter den foreløpige analysen fra medvirkningen som Byantropologene leverte i midten av juni 2022.

BRUTTOKATALOG OVER IDEER

I forkant av medvirkningen hadde disse ideene blitt sendt inn til Oslobygg både via digitale henvendelser og på et folkemøte avholdt 31. mars 2022. Ideene er her presentert i tilfeldig rekkefølge.

- Alternativt helsesenter; Yoga, meditasjon, terapi
- Leie av gymsalen
- Kontorer og undervisningslokaler
- Filial bibliotek
- Østmarka heimevernsområde, øvelser
- Parkering for beboere som skal til testsenter
- Gjenbruksworkshop for barnehager
- Kurslokaler for pedagogisk ansatte i barnehager for håndarbeidstradisjoner
- Kontorplasser
- Lager til gjenbruksmaterialer
- Sambruk
- Leie av kulturlokaler
- Kulturbasert næring
- Verneverdige fag
- Kunsthåndverk
- Teateraktiviteter for barn og unge
- Reklameopptak
- Opplæring i yrkesfag; snekker, murer, flislegger og lignende.
- Fransk skole
- Lab-plass for oppstartsbedrifter
- Kulturfestival for unge
- Seniorboliger/ omsorgsboliger
- Samlingssted for eldre
- Møterom
- Øvingslokaler (musikk)
- Atelier
- Danselokaler
- Parselhager
- Barnehage
- Inngjerdet området til husdyr
- Serveringssteder
- Mini-bydelshus
- Samlingssted
- Gjørererede; et sted å male, strikke og lignende
- Åpning av Bislettbecken
- Svømmeanlegg
- Benker og sittegrupper
- Kulturhus
- Barnebondegård/ Bydelsfjøs
- Erstatte grusbanen med kunstgress

Her er innspill som vi har mottatt til midlertidig aktivitet, i tilfeldig rekkefølge. Selv om vi anser disse innspillene som vanskelig å møte gjennom vår analyse og dialog med Oslobygg, er de likevel en del av bruttolisten av ideer som er sendt inn til Oslobygg.

- **Svømmehall:** Det er selvsagt mulig å plassere en midlertidig svømmehall på stedet, men dette vil ta opp mye av plassen som ønskes brukt til andre positive aktiviteter for nabolaget. Det kan vurderes om dette er et innspill som skal tas med i utredning for langsiktige og mer permanente tiltak.
- **Flerbrukshall:** En midlertidig flerbrukshall vil også ta mye plass, og en del naboer har uttrykt sterk motstand mot en flerbrukshall, blant annet på grunn av frykt for stort behov for mange biler relatert til bruk av en flerbrukshall. Det kan fortsatt være aktuelt å se på mulighet for flerbrukshall som graves ned på området eller lignende, i de langsiktige planene, da andre aktører har gitt innspill til Oslobygg om at det er et stort behov for flerbrukshall i området.
- **Eldreby:** En god idé til et omfattende konsept, men vanskelig å se hvordan det kan kombineres med kommunens og nabolagets mange andre behov.
- **Arkitektstudio:** Vi anser at arkitekter har mange lokaler de har mulighet for å leie, og at ulike typer profesjonelle kunstnere derfor bør prioriteres.
- **Bueskyttebane:** Utfordrende med hensyn til andre aktører på området. Støv og avfall fra bueskyting gjør det vanskelig for andre aktører å sambruke lokaler. Denne gruppen vil derfor trenge egne tilpassede, og relativt store rom, noe som gjør det mer krevende å finne plass til dem. Det har kommet frem tydelig ønske fra medvirkningen om at aktiviteter i byggene og på området bør ha en viss grad av synergieffekt.
- **Jordmortilbud:** Det vil trolig ikke være aktuelt med jordmortilbud i kjelleren på bygg 1, slik forslaget som er kommet inn foreslår. Dette er fordi bygget skal brukes til midlertidig voksenopplæring, og fordi Oslobygg anser at et slikt tilbud vil kreve relativt store tiltak for at lokalene skal kunne være trygge og gode nok egnet for denne type tilbud.
- **Minibondegård:** Vanskelig å få til på kort sikt. Oslobygg ønsker ikke å sette i stand noen av byggene for videre husdyrdrift i forbindelse med den midlertidige bruken av området.

INNSENDTE IDEER TIL MIDLERTIDIG AKTIVITET

 Ideer etterspurt av flere
 Ideer fra enkeltpersoner

Illustrasjonen viser innsendte ideer til midlertidig aktivitet i byggene, sendt til Byantropologene i forbindelse med medvirkningsprosessen, våren 2022.

UTFORDRINGER

I arbeidet med medvirkning for midlertidig bruk av området, har vi i tillegg til fokus på de ulike målgruppens behov, sett nærmere på nåværende utfordringer for folk og aktører i nabolaget. De følgende fem overskriftene tydeliggjør de sentrale utfordringene og bekymringene vi har analysert frem fra datamaterialet.

1. Utydelige ansvarsforhold

En stor andel av naboene som deltok i medvirkningen hadde store håp og drømmer for hvordan området kan utvikle seg til et sted for dem selv og andre, i tiden som kommer. Samtidig er det svært utydelig for alle hvem som skal ta ansvar for hva, og hvor mye rom det vil være for å delta med sitt frivillige engasjement. Vi fikk inn mange spørsmål knyttet til ansvarsforhold, organisering, stedsutviklingen og den videre driften. Det er viktig å ta disse spørsmålene på alvor, og svare de ut, selv om Oslo kommune og Oslobygg ikke har fasit for alle spørsmålene foreløpig.

“Hvem skal drive dette? Vel-foreninger? Dugnad? Ildsjeler? Hvordan får man dette til å skje?”
- Engasjert nabo

2. Mangel på belysning og innsyn

Flere av de vi pratet med i forbindelse med medvirkningen nevnte at området ikke opplevdes som særlig trygt når områdene er avstengt og mørke. Spesielt kvinnene vi snakker med nevnte dette som en faktor for hvorfor de ikke ønsket å gå gjennom området alene.

Prosjektleder for Deichman sin etablering av midlertidig bibliotek deler denne bekymringen med nabolaget, da de per juni 2022 opplever området som et sted med for lite folk for et bibliotek, der få har innsyn. Mer aktivitet vil gjøre det tryggere å etablere et midlertidig bibliotek på området. Ved å prioritere belysning på uteområdet, vil området oppleves tryggere på kveldstid, og naboer som kan bidra til å passe på stedet kan tørre å benytte seg av det.

“Det er veldig mørkt her på kvelden. Vi må ha belysning inne på området.”
- Deltaker på nærmiljøvandring

3. Bekymring for høye leiepriser

Kunstnere sliter gjerne med lave inntekter har ofte lav inntekt, og de vi prater med påpeker at de er bekymret for at leieprisene for lokalene vil bli for høye. Svært mange kunstnere som har deltatt i medvirkningen, samt sendt oss innspill, har understreket at de trenger rimelige leiepriser under markedspris.

“Kunstens autonomi og kunstens økonomi (2015) viste at medianinntekten for kunstnerisk arbeid for skjønnlitterære forfattere er på 120 000 kroner. I Kulturrådets siste rapport anslås medianinntekten for gruppen Litteratur å være 140 000 kroner. Det vil si at halvparten har kunstnerisk inntekt på mindre enn 140.000 kroner.”

- Forfatterforeningen, via e-post

4. Uforutsigbarhet for aktuelle leietakere

Mange naboer som deltok på nærmiljøvandringen og andre medvirkningsaktiviteter, er også næringsaktører. Disse hadde tydelige ønsker og ideer om hvordan de kunne bidra til å skape liv og aktivitet på området, men bekymret seg for uforutsigbarheten som foreligger på nåværende tidspunkt (vår og sommer 2022). Uforutsigbarheten grunner i lite eller ingen informasjon om rammene for fremtidig leie av lokaler.

“Det er svært vanskelig for oss å forespeile det økonomiske aspektet da vi ikke vet omfanget av hva som må gjøres i lokalene i detalj + hvilke kostnader kommunen evt. vil dekke og uvissheten om hva husleien vil være.”

- Kaffe & Kaktus, via e-post etter nærmiljøvandringen

5. Frykt for gentrifisering

Kunstnere i nabolaget, som både er naboer og engasjerte aktører som håper på å kunne få leie rimelige lokaler og bidra til utviklingen av stedet, frykter at de vil kunne bli brukt i en overgangsperiode for å gentrifisere området. Altså at de får leie rimelige lokaler i den midlertidige utviklingen av stedet, at de bidrar til å gjøre stedet attraktivt, men at de kanskje ikke vil få lov eller råd til å leie lokaler på lang sikt. Dett er en frykt som munner i historiske eksempler fra flere andre transformasjons-områder.

“Vi vil ikke ha et nytt Amager, som i København, eller Aker brygge. Der tok de kunstnere inn for å gjøre det hipt, og så kastet de de ut når området hadde steget i verdi.”

- Lokal kunstner

ANBEFALINGER

ANBEFALINGER

Her er en oppsummerende liste med oversikt over Byantropologene sine anbefalinger til midlertidig bruk av den gamle Veterinærhøgskolen på Adamstuen. På de følgende sidene gir vi mer utfyllende forklaringer på hva vi legger i disse anbefalingene.

Sosial stedsskapning

Åpne opp området

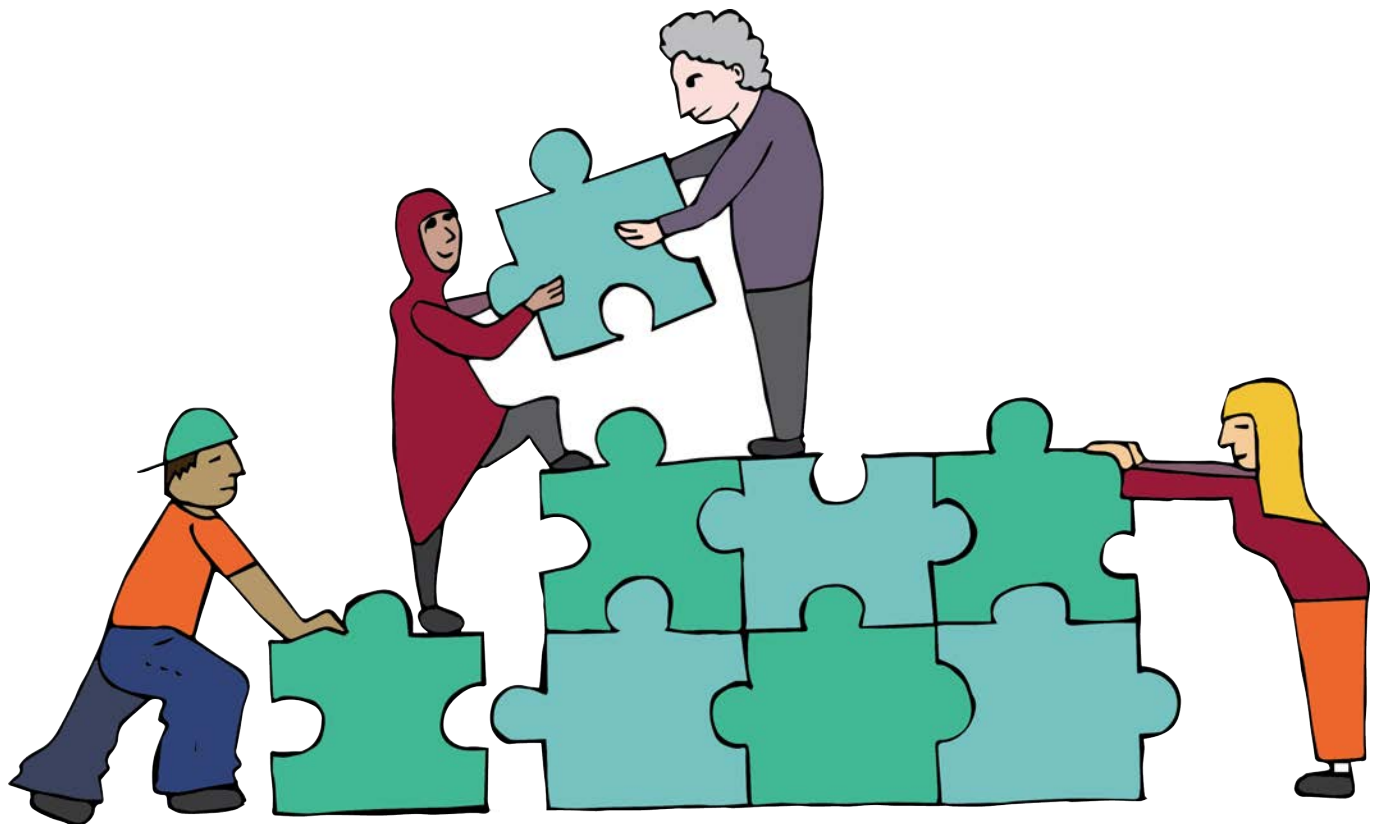
Klarere informasjonskanaler

Bærekraft som strategi

Kobling til historien

Skape møteplasser

Gi rom for aktivitet

Sosial stedsskapning

Det bør jobbes aktivt med den sosiale stedsskapingen av et nytt område. Med dette menes prosessen med å skape mening og praksis på det materielle stedet som tidligere huset Veterinærhøgskolen. Ettersom området skal gå fra å ha vært en høyskole til å bli noe nytt, må det også dannes nye opplevelser og praksiser på området. For å skape et godt sted er det derfor viktig å forstå hvordan disse meningene og praksisene er produsert og konsumert (Cresswell 2004: 81).

Vi anser det som viktig at Oslobygg og Oslo kommune går tidlig inn i den stedsskapende prosessen, basert på det kunnskapsgrunnlaget vi legger frem i denne analysen. Gjennom å jobbe aktivt med den sosiale stedsskapingen sammen med nabolaget, vil Oslobygg kunne unngå at den gamle Veterinærhøgskolen utvikler seg til et sted for uønskede aktiviteter, som for eksempel langing og/eller reklamevirksomhet.

Det bør settes fokus på utvikling av et klart konsept, som svarer på: Hvilket sted skal dette bli? En viktig del av å skape et sted er for eksempel å navngi stedet. Involvering av folk i nabolaget og/eller lokale aktører som kan bidra i en navngivningsprosess, er en god mulighet for å koble folk på prosessen. Hva skal stedet hete? Skal det avgjøres i en navnekonkurranse? Det store lokale engasjementet som er til stede i dag bør inngå i denne stedsskapingen, og danne grunnlag for videre utvikling.

Eksempel på logo til bygget.

Funn

Folk er bekymret for at området blitt tatt i bruk av langing, måker og at stedet skal forfalle.

Anbefaling

Det bør jobbes aktivt med den sosiale stedsskapningen av området, blant annet bør det utarbeides et klart konsept og et navn.

Åpne opp området

Å åpne opp området vil kunne minske muligheten for uønskede aktiviteter ved å skape naturlige gjennomstrømninger av folk, som vil bidra til å passe på stedet. Mer gjennomfart i området kan bidra til at stedet oppleves som tryggere for dem som ferdes gjennom området. I tillegg til at dette er viktig for folk i nabolaget, er dette et krav for at etablering av et midlertidig bibliotek kan gjennomføres som planlagt. Deichman har et tydelig behov for at området blir åpnet mer opp mot Sognsveien. Nudging gjennom skilting, maling på veier inn til området, og lignende anses også som aktuelt for å kunne sikre bred kjennskap til et midlertidig bibliotek på området, så snart dette kommer på plass. Bedre belysning på kveldstid er en viktig faktor for å skape tryggere rammer på stedet.

Et åpent sted kan være med på å skape en tilknytning og bevissthet blant folk i nærområdet, om at den gamle Veterinærhøgskolen er på vei til å bli et nytt sted. Dette tiltaket er svært lite krevende, og uten store kostnader, og bør derfor kunne gjennomføres så snart som mulig.

Det kan være aktuelt å få opp søppelkasser, og eventuelt vennlige påmimnelse-skilt inne på området, i forbindelse med åpning av området, for å sikre at det ikke blir en stor mengde søppel, i takt med økt bruk.

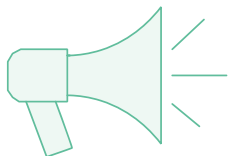

Funn

Stedet har en klar historisk linje, og blir i dag tatt mer og mer i bruk av reklame, og andre virksomheter.

Anbefaling

Fjerne låsene på portene og skape mulighet for bruk av uteområdene slik det står i dag.

Tydelige informasjonskanaler

Basert på data fra medvirkningen anser vi det som viktig å ha en tydelig kontaktkanal for prosjektet, som ikke er personavhengig. Det må være godt tilgjengelig for dem som ønsker å vite mer om prosjektet, og med klar informasjon om steg man må gå frem for å oppnå ønsket resultat. Eventuelt bør det stå hvorfor det ikke er mulig å få den etterspurte informasjonen.

Vi anbefaler derfor oppretting av en nettside så snart som mulig, med informasjon om prosjektet, og en tydelig oversikt over hvor man er i prosessen og hva man kan forvente. Etterhvert kan denne også inneholde digitale skjema, hvor det står klart hva man trenger for å starte en leieprosess, og hva som er mulighetsrommet for medvirkning og deltagelse.

Å være transparent er viktig, og kan være med på å skape gode rammer for samarbeid og samskaping i det videre stedsutviklingsarbeidet.

Funn

Flere etterspør informasjon, og melder at de syns det er vanskelig å vite hvor man skal henvende seg.

Anbefaling

Skape gode rutiner på henvendelser ved å for eksempel opprette en prosjektnettside.

Bærekraft som strategi

Vi anbefaler FNs bærekraftsmål bør inn som del av en overordnet strategi for det videre arbeidet. Det betyr at strategien vil få tydelige mål som er forankret gjennom lokal oversettelse av de ulike bærekraftsmålene, og som vil være aktuelle for dette området. Det vil bidra til fokus og premiss for aktørene som skal inn på området, knyttet både til miljø, økonomi og det sosiale. En slik kontekstbasert oversettelse av målene vil bygge bevissthet rundt det lokale i det globale. Dette er særdeles viktig for måloppnåelsen, og vil svare godt på det store bærekraftsfokuset blant innbyggere i alle aldre fra nabolaget.

Mer konkret anbefaler vi derfor å bevare dagens parsellhage og eplehage, samtidig som nye bærekraftige tiltak iverksettes i uteområdene. Dette kan for eksempel være å vurdere mulighet for å utvide dagens dyrketilbud på parkeringsplassen.

Gjenbruk av materialer og interiør kan være med å optimalisere bruken til de forskjellige formålene kan det forventes at det må gjøres bygningsmessige mindre endringer som er innenfor rammene til fredningsvedtaket i noen arealer. Her bør forsiktig demontering for å sikre mest mulig gjenbruk og ombruk av materialene være et styrede prinsipp for å minimere klimaavtrykket.

Det bør også opprettes en ombrukssentral for å omsette

brukte varer fra Veterinærhøgskolen, men også fra bydelen. Dette kan inneholde bygningsvarer, møbler og interiør. En slik satsning vil være med å bygge bevissthet rundt gjenbruk og reduksjon av vårt forbruksmønster, men også starte prosessen med å koble på nabolaget.

Det burde i tillegg tilrettelegges for kurs og arrangementer som for eksempel blant annet urban matdyrkingskurs, eller sykkelreparasjon og andre tilsvarende verksteder hvor man lærer å reparerer fremfor å kjøpe nytt. Dette ble etterspurt på tvers av generasjonene.

Illustrasjoner hentet fra den nasjonale strategien viser hvordan landbruk kan være med å gi måloppnåelse på en rekke områder.

Funn

Folk er bekymret for at området blitt tatt i bruk av langing, måker og at stedet skal forfalle.

Anbefaling

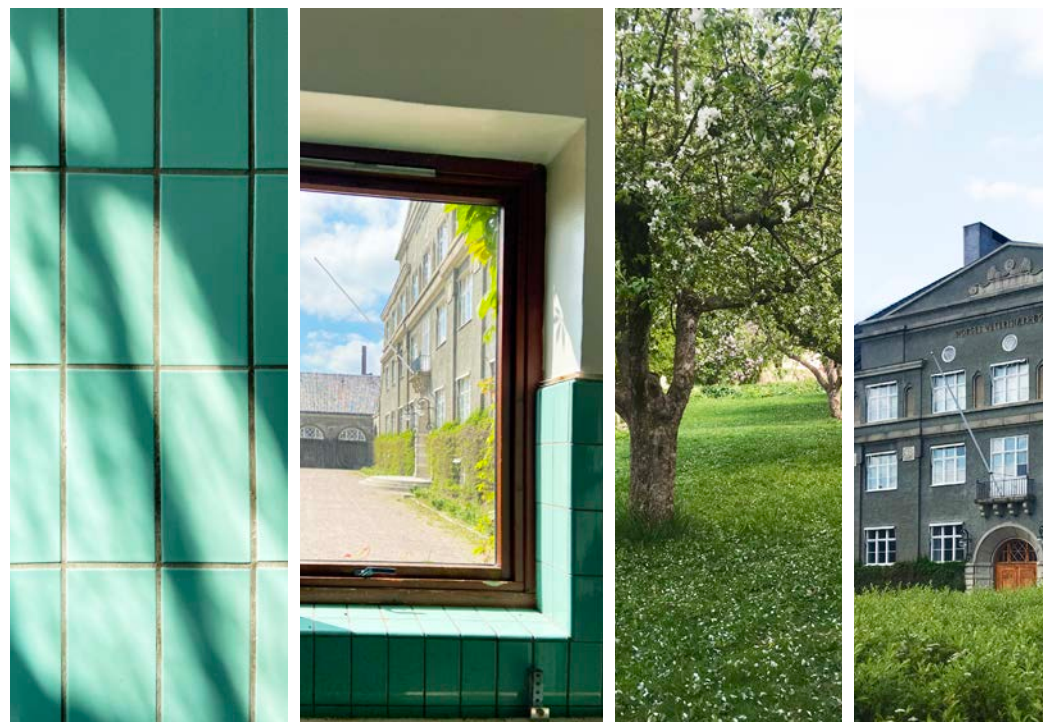
Fjerne låsene på portene og skape mulighet for bruk av uteområdene slik det står i dag.

Kobling til historien

Vi anbefaler å la hundeparken fortsette å være i den gamle hestegården, som et eget lokalt initiativ og møtested, samt et nikk til historien. Her anbefaler vi å sette opp et informasjonsskilt om hva det har vært tidligere, for å gjøre folk observant på de historiske trekkene ved området. Det står for eksempel fremdeles informasjonsskilt på området med hestegård og lignende. Disse kan med fordel oppdateres til dagens bruk.

Bevaring av de arkitektoniske koblingene til hva bygget har vært tidligere er noe vi generelt anbefaler, på bakgrunn av innspillene fra medvirkningen. Dette gjelder for eksempel bevaring av kobbergulvet i den tidligere stallen, stukkaturen i de gamle stallene, og den store festsalen. Et slikt fokus gir både koblinger til historien, og kan i tillegg være viktige bærekraftiltak. Ved å se på hva byggene har vært brukt til tidligere, kan noe muligheter for kreativitet og læring oppstå. muligheter for kreativitet og læring oppstå.

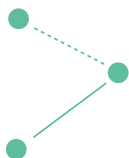

Funn

Mange pratet om historien til området og var veldig opptatt av å bevare noe av dette i den videre utviklingen av området.

Anbefaling

Bevare noen elementer av den gamle bruken, slik som heste/hundegården eller kobbergulvene i stallen.

Skape møteplasser

Offentlige tilbud som går på tvers av sosioøkonomisk status er viktige i samfunnet vårt. Bibliotek og andre gratis-tilbud er steder folk kan møtes, slappe av, koble på, og finne rom for å bare være, og møtes. Bibliotek og andre nøytrale gratistilbud er derfor viktige som demokratiske initiativ. Disse kan være avgjørende i arbeid med å skape fellesskap og motvirke ensomhet.

Enkle grep man kan ta umiddelbart er for eksempel å sette inn benker og sittegrupper i uteområdet. Dette finnes ikke i dag og er fint første skritt for å ta området i bruk allerede i sommer.

Videre bør sosiale møteplasser få særlig høyt prioritert inn i planleggingen. Dette kan være både å utforme byggene med et sosialt fokus, som for eksempel med en felles kafé for de som har kontor i byggene, eller ha felles arbeidsrom eller grupperom med fokus på tverrfaglig samarbeid. Det er også kommet inn konkrete initiativ og ønsker om å starte slike initiativ.

Det bør i denne stedsutviklingsprosessen vurderes å etablere digitale møteplasser. For eksempel kan det lages en egen side på hjemmesiden hvor det står kontaktinformasjonen til aktørene som er i bygget, med en eventuell chat-funksjon for samarbeid, spørsmål og sosiale møter.

Funn

Samtlige aldersgrupper forteller at dette er et stort behov i hele bydelen. De ønsker at dette skal møtes, både profesjonelt og sosialt.

Anbefaling

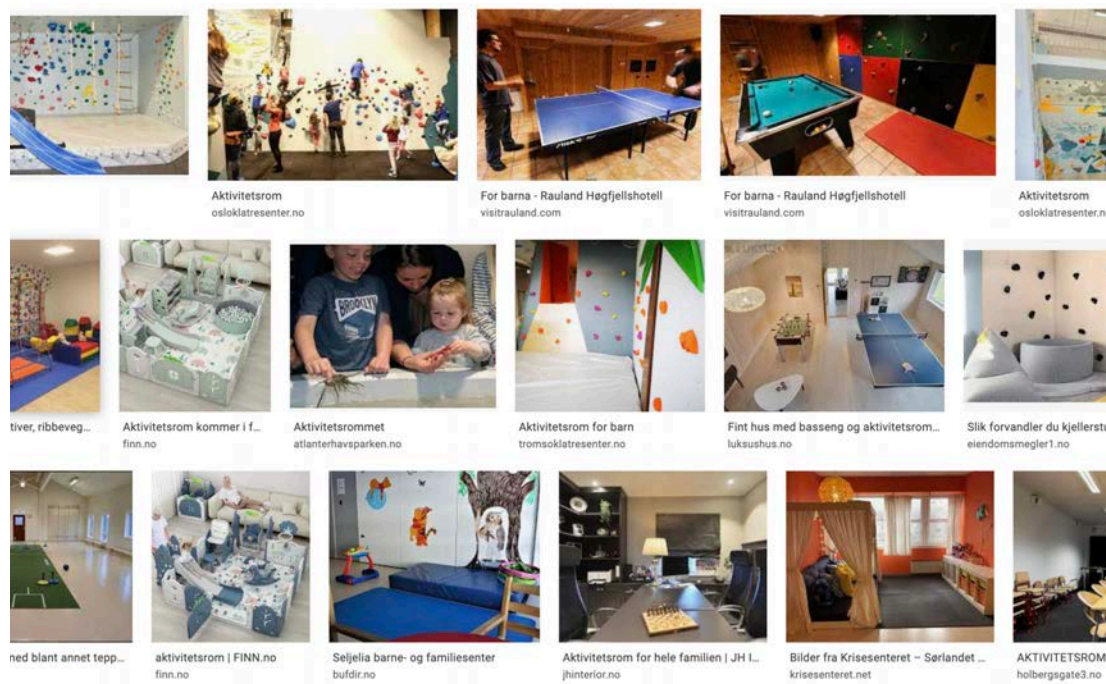
Sette inn benker, prioritere analoge og digitale sosiale møteplasser i videre utvikling.

Gi rom for aktivitet

Vi anbefaler å se på muligheten for å ha et aktivitetsrom. Vi anbefaler også å vurdere mulighet for et sted å komme å arbeide i et kontorfellesskap med tilhørende fasiliteter. Disse anbefalingene er basert på gjengående ønsker blant menneskene vi pratet med under medvirkningsaktivitetene våre om et sted å komme for kreativ aktivitet og å skape noe, både som privatpersoner og som næringsaktører. Aktivitetsrom og kontorfellesskap er to forskjellige bruksområdet, som ikke enkelt lar seg kombinere i ett og samme rom. Vi anbefaler derfor å tilrettelegge for disse separat.

Disse forslagene kom i sammenheng med ønsket om møteplasser. Et av forslagene som kom inn var et Gjørererede for søm og strikking. Dette kan utvides og ses i sammenheng med bibliotek, som man har gjort på Deichman Bjørvika. Disse sporene kan fungere godt sammen og være med på å løfte hverandre og skape synergier på stedet.

Et aktivitetsrom kan ha mange forskjellige uttrykk og funksjoner og endre seg over tid med brukernes behov og ønsker.

Funn

Videre i samtalen om savnet etter møteplasser kom det inn flere forslag om steder å møtes og skape noe eller gjøre noe sammen.

Anbefaling

Skape et lavterskel rom hvor folk kan komme å mekke, sy, strikke eller lignende.

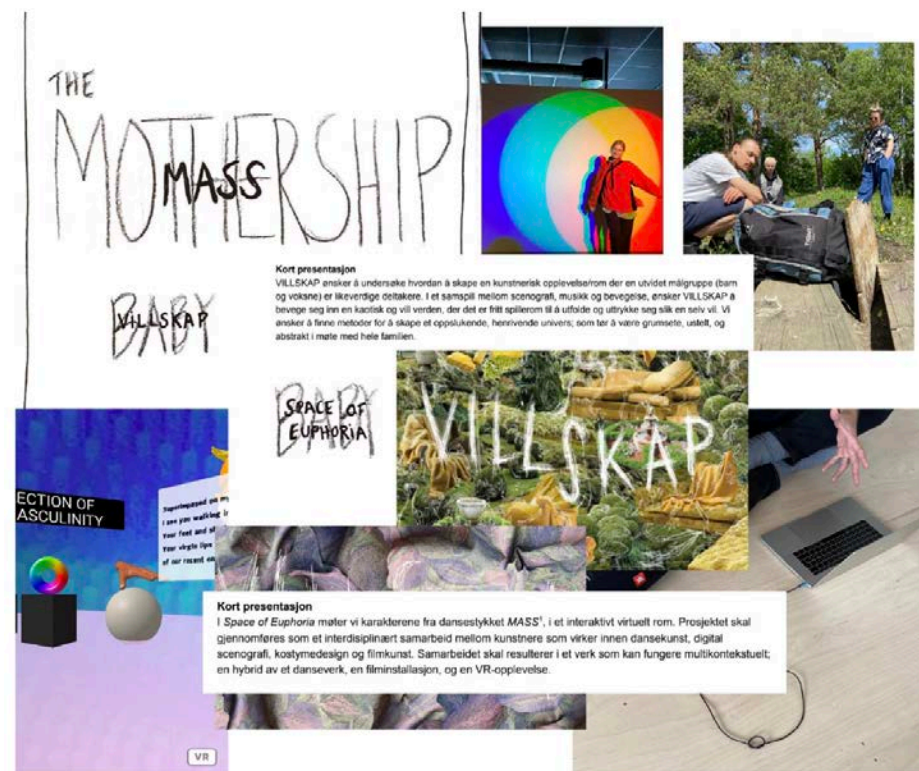

Tilrettelegging for kulturlivet

Vi anbefaler å prioritere utleie til profesjonelle kunstere, og tilrettelegge for et arbeidsfellesskap, samt publikumstilgang. Den kulturelle grunnmuren er en viktig ressurs i lokalsamfunnet vårt, og kommunen kan bli denne ressursen gjennom for eksempel å lette rammebetingelsene for denne gruppen. På denne måten kan kommunen gi mest mulig tilbake til Adamstuen spesielt, og Oslo generelt. Til gjengjeld er dette en gruppe som også har stor grad av potensiale for samskapning og interaksjon med resten av samfunnet rundt.

Subsidiert husleie fra Kulturretaten til profesjonelle kunstnere som ønsker å ta del i fellesskapet og nabolaget, vil her være viktig for å lykkes med å møte behovene som vi har avdekket i medvirkningen.

Oslobygg ønsker å leie ut arealer til Kulturretaten som igjen tildeler lokaler til kunstnere basert på Kulturretatens tildelingspraksis. Vi anbefaler Kulturretaten å ta høyde for viktige funn i denne medvirkningsrapporten, i forbindelse med tildelingskriterier knyttet til lokaler på området, når dette blir aktuelt.

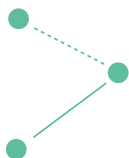

Funn

Det er store behov i kulturbransjen for et sted å være. Det er også etterspurt mer kulturaktiviteter i bydelen, både for å utøve og å nyte.

Anbefaling

Prioritere utleie til profesjonelle kunstnere, og tilrettelegge for et arbeidsfellesskap, samt publikumstilgang.

Styrk synergier og fellesskap

Vi anbefaler å legge til rette for god kommunikasjon og samspill mellom de ulike aktørene som etter hvert kommer inn på området.

Denne anbefalingen innebærer å tilrettelegge for sosiale steder og møtepunkt inne i byggene, gjennom for eksempel en kafé eller kantine. Dette kan kobles både til behovet om møteplasser, men også til samskaping av kulturliv, og den sosiale stedsutviklingen.

En god måte å tilrettelegge for møtepunkter er å ta i bruk en felles (digital) plattform for enklere kontakt mellom aktørene som får leie lokaler på området. Dette kan for eksempel gjøres gjennom en innloggingsfunksjon via nettsiden.

Stedet bør heller ikke konkurrere med andre nærliggende tilbud, men heller supplere de eksisterende tilbudene og aktivitetene og være med på å fasilitere nye og eksisterende næringsmuligheter.

Funn

Synergier og fellesskap er viktige prinsipper folk nevner i medvirkningen, og dette er kvaliteter som har høy prioritet hos folk vi prater med.

Anbefaling

Legg til rette for god kommunikasjon og samspill mellom de forskjellige aktørene som etter hvert kommer inn på området.

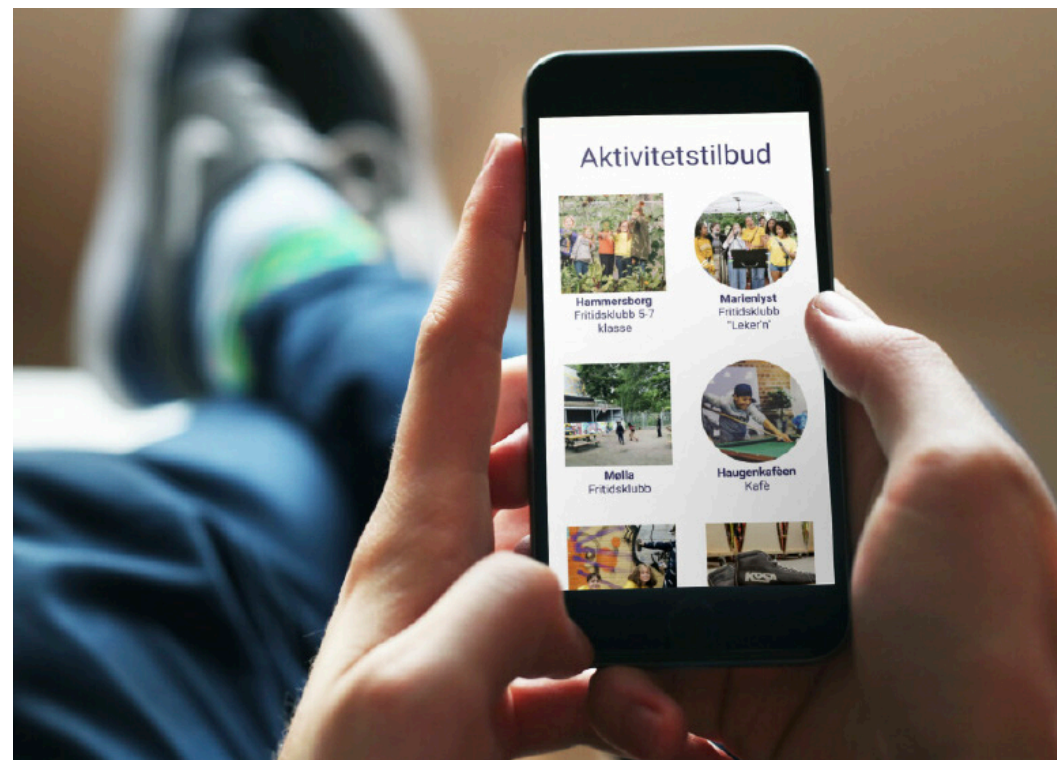
Skape steder for barn og unge

Aktivitetstilbudene for barn og unge bør ses i sammenheng med andre tilbud i bydelen, for å utfylle og komplimentere det eksisterende tilbudet.

Av enkle og raske tiltak kan vi anbefale ny grus på fotballbanen, og at målene, som står inntil hverandre på fotballbanen i dag, blir låst opp og får nye nett. Om vinteren kan fotballbanen bli til skøytebane, slik som mange andre egnede områder blir om vinteren.

Fritidsaktiviteter for unge bør anses som et overordnet og viktig fokus for aktører på området, som kan spille fint sammen med det generelle behovet for aktiviteter og møteplasser.

Alt trenger ikke å bli nytt og fancy for at det skal være appellerende for barn og unge. Mange av barna og ungdommene vi møtte i forbindelse med medvirkningen var svært opptatt av miljøvern og bærekraft. La hoppbakken stå, og vurder et felles oppussingsprosjekt sammen med barna. Vi anser Ung på Haugen og prosessen med å pusse opp ungdomshuset Huset på Haugen som et svært godt eksempel på bærekraftig samskaping med ungdom, som kan benyttes som inspirasjon til arbeidet med å videreutvikle området sammen med barn og unge.

Ung på Haugen-appen brukes til å informere om tilbudet for unge i Bydel St. Hanshaugen.

Funn

Både voksne og barn nevner at dette er store behov i bydelen for aktiviteter for barn og unge.

Anbefaling

Fritidsaktiviteter for unge bør anses som et overordnet og viktig fokus for aktører på området.

Videre medvirkning

I Byantropologene ser vi på medvirkning som en prosess. Vi mener at aktivisering av transformasjonsområder og bygg er en viktig nøkkel til å bygge opp eierskap og tilhørighet hos lokalbefolkningen, og sikre et godt arbeid videre i utviklingen av eiendommens fremtidige funksjon.

I denne medvirkningsprosessen har vi jobbet for å involvere flere perspektiver og stemmer som bør lyttes til i den videre stedsutviklingen. Det er viktig at det skapes gode prosesser og åpne kanaler i det videre arbeidet, for å få best mulig utnytte av den fremdriften som nå er satt i gang.

For å skape en god dialog og dra nytte av det store engasjementet som eksisterer i nabolaget på Adamstuen er det viktig at innspillene fra de som har medvirket blir tatt med i den videre stedsutviklingen, eller det bør forklares hvorfor de ikke blir tatt med. Vi anbefaler derfor en transparent prosess når det kommer til mulighetsrommet for medvirkningen til de som deltar, slik at det ikke oppstår skuffelser eller misforståelser. Det bør også foreligge en analytisk aktørkartlegging av aktuelle medvirkningskandidater for videre prosess.

For å sikre en god prosess videre kan det eksempelvis utnevnes en representativ, frivillig gruppe av beboere i bydelen som kan ha en rådgivende rolle frem til den større transformasjonen. På denne måten kan man sikre en høy grad av medvirkning over en lengre periode. Det bør da

settes krav til at unge også skal ha representasjon i gruppen, slik at disse og sikres en stemme.

Funn

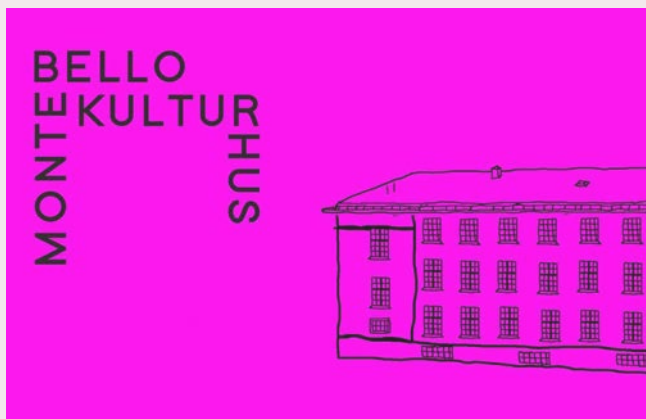
Det er uttrykt store ønsker for å være med å påvirke byggene i bydelen, og få god informasjon om hva som skal komme.

Anbefaling

Ha en transparent prosess videre, og fokusere på samskaping.

EKSEMPELSTEDER TIL INSPIRASJON

Vi har samlet tre eksempelprosjekter da flere av deltakerne har bidratt med assosiasjoner til andre steder som kan inspirere den videre stedsutviklingen. Disse eksemplene har gjerne blitt brukt til å forklare hvilke type sted de ønsker seg.

Montebello Kulturhus i Oslo

Montebello Kulturhus er et kunstnerdrevet kulturhus, etablert våren 2020 i gamle Smestad Transformatorstasjon. Huset rommer 50 skapende og utøvende kunstnere innen flere kunstuttrykk og legger derfor til rette for tverrfaglig samarbeid og vekselvirkninger. Samtidig har kulturhuset som mål å være en møteplass for kunstnere og kulturinteresserte i alle aldre og å binde sammen regionale og lokale ressurser.

Mer info på: <https://www.facebook.com/montebellokulturhus/>

TOU Scene i Stavanger

Tou er en kunst, kunnskaps- og ressursarena, og en av landets største uavhengige kulturinstitusjoner. De har et bredt spekter av aktiviteter gjennom året med over 450 ulike arrangementer. Lokalene er på over 12.000 kvadratmeter, består av flere scener og produksjonsrom, hvor flere visuelle kunstnere, musikere, filmskapere og organisasjoner har sin produksjon og virke. Tou tilrettelegger for hele spekteret av produksjon, bransjeutvikling og samhandling mellom fagmiljøene. Arbeidet er rettet mot profesjonelle utøvere innenfor det frie feltet, og bidrar også til å utvikle utøvere i etableringsfasen.

Les mer på: <https://www.touofficial.com/>

KoFabrik i Bochum, Tyskland

KoFabrik er et tidligere jernverk, som nå huser startUps, kontorer, møteplasser for lokalbefolkning, gratis utleielokaler for lokale klubber og interesseorganisasjoner, samt en kafé.

KoFabrik anser det som svært viktig at startUp-ansatte engasjerer seg, for eksempel ved å gi undervisning til barn fra nabolaget eller ved å støtte den lokale dyrkegruppen. I tillegg har KoFabriken en aktivitetshall, som er lett tilgjengelig for ulike aktiviteter som hundetrening, poetry slam, konserter og mye mer.

Les mer på: <https://kofabrik.de>

SPØRSMÅL FRA MEDVIRKNINGEN

I forbindelse med medvirkningen for midlertidig bruk av den gamle Veterinærhøgskolen på Adamstuen, våren 2022, har vi fått inn mange henvendelser og spørsmål fra engasjerte naboer og lokale aktører. Vi i Byantropologene har fått Oslobygg til å svare ut en disse spørsmålene, så godt som det lot seg gjøre per slutten av juni 2022. Oversikt over spørsmål og svar finner dere i tabellen på neste side.

Oslobygg jobber med å ferdigstille strategien for midlertidig bruk av den gamle Veterinærhøgskolen. I denne strategien vil de belyse disse spørsmålene nærmere. Oslobygg sine anbefalinger vil være basert på innspill som har kommet fra de kommunale aktørene, og innspillene som har kommet inn gjennom medvirkningen som Byantropologene har gjennomført våren 2022.

Test av pop-up i år

Er det mulig å test ut for eksempel bondens marked enten i sommer, eller til høsten?

Det er ønskelig å få til aktiviteter på området fra høsten 2022, men det er ikke mulig å si mer om dette på nåværende tidspunkt.

Bruk av eksisterende tilbud

Ønsker tilgang til gymsalen, er det organisert aktivitet her i dag, og hvordan kommer man inn?

Status angående aktiviteter i gymsalen er noe uklart på nåværende tidspunkt.

Organisering og drift

Hvem skal drive dette, hvordan får man dette til å skje?

Oslobygg kan ikke organisere aktivitet selv, og vil ikke leie ut til mange enkeltstående personer eller virksomheter, men de vurderer å få på plass en aktør som kan bidra til å organisere og skape aktivitet.

Leie av lokaler

Hvordan skal vi gå frem for å søke om lokaler?
Skal man helst søke en og en, eller som gruppe?
Hva trengs av informasjon for å søke?
Hvilke regler gjelder egentlig, når man skal leie lokale her?
Når åpner dørene?
Får man lov til å lydisolere, når man leier lokaler her?

Oslobygg understreker at ingen av byggene kan tas i bruk slik de er i dag. Det trengs ulik grad av oppgradering for å ta dem i bruk, da spesielt med hensyn til brann, rømning og universell utforming. Målet er å ta i bruk de første byggene om ca. ett år, men det avhenger av saksbehandlingstid hos Plan- og bygningsetaten, og at vi får leverandører i markedet til å gjøre jobben. Per i dag er det stort press for å få tak i både folk og materialer til nødvendig arbeid. Spesielt brannrådgivere er veldig vanskelig å få tak i. Byggene vil i hovedsak tas i bruk til foreslått kommunal bruk på midlertidig sikt, men det er et stort potensial for merbruk og sambruk. Arealer til kulturfeltet vil Oslobygg leie ut til Kulturetaten, som igjen tildeler lokaler til kunstnere basert på Kulturetatsens tildelingspraksis. Kriterier for hvem som får leie og til hvilke priser er det Kulturetaten som har oversikt over.

Pris på leie av lokaler

Hvor mye vil det koste?
Hva er pris og når kan vi flytte inn?

Leieprisen vil avhenge av nødvendige tiltak for å sette byggene i brukbar stand, men foreløpig gjelder den generelle føringen for Oslo kommune; at vi skal ta kostnadsdekkennde husleie.

Videre medvirkningsprosess og informasjon

Har vi muligheter for medvirkning i prosessen videre?
HVordan kan vi få informasjon videre?

Videre medvirkning er noe Oslobygg må komme tilbake til, når de har avklart strategien for midlertidig bruk litt nærmere. De jobber med denne per juni 2022, men den må også forankres internt hos Oslobygg, før den tas videre til byrådsavdelingen (NOE). Oslobygg ser helt klart behovet for å opprettholde medvirkningen de har startet på, samt ønsker å nå ut med mer informasjon om status og videre fremdrift, snarest mulig.

REFERANSER

Aitken, S. C. og Zonn, L. (1994). *Place, Power, Situation, and Spectacle: A Geography of Film*. Roman & Littlefield, Lanham, Md.

Beboerinitiativ St.Hanshaugen (2022). "Adamstuen Sentral" — *Initiativ om midlertidig bruk av Veterinærhøgskolen på Adamstuen*. Et innspill fra et beboerinitiativ, sendt inn til Oslobygg innen medvirkningen ble satt igang, og delt med Byantropologene under medvirkningen våren 2022. Kontaktperson: Monica Boracco. Ikke publisert. Datert: 14.01.2022

Burgess, J. A. og Gold, J. R. (1985). *Geography, the Media & Popular Culture*. Croom Helm, London.

Cresswell, T. (2004). *Place — a short introduction*. Blackwell Publishing.

Cresswell, T. og Dixon, D. (2002). *Engaging Film: Geographies of Mobility and Identity*. Rowman& Littlefield, Lanham, Md.

Leyshon, A., Matless, D. og Revill G. (1998). *The Place of Music*. Guilford Press, New York.

Takk for deltagelsen!

Vi ønsker å rette en stor takk til alle engasjerte innbyggere og lokale aktører som har deltatt i medvirkningen!

Takk til unge og voksne knyttet til Huset på Haugen og Ung på Haugen festivalen. Takk til naboer som har tatt kontakt med oss og som vi har møtt tilfeldig på området.

Takk til dere som deltok på nærmiljøvandring og/eller på piknik.

Takk til dere som har ringt og sendt oss mail med innspill, forslag og gode ideer.

Det store engasjementet knyttet til utviklingen av den gamle Veterinærhøgskolen på Adamstuen har gjort arbeidet med medvirkningen våren 2022 veldig gøy. Sammen har vi skapt innsiktene som er presentert i denne rapporten. Vi håper at funnene fra medvirkningen vil bli brukt aktivt av alle i nabolaget, i den videre stedsutviklingsprosessen.